

**TÜRKİYE DÖKÜM
SANAYİCİLERİ
DERNEĞİ**
THE TURKISH FOUNDRY
ASSOCIATION

ENTEĞRE KİRLİLİK ÖNLEME VE KONTROL (EKÖK) MEVZUATI

EKÖK METAL PROJESİ 1. ÇALIŞTAY RAPORU

20-22 Mart 2019

*S. Koray HATİPOĞLU
Genel Sekreter*

Member of The WFO - World Foundry Organization, CAEF - The European Foundry Association

Ortaklar Cd. Bahçeler Sk. No.18 Kat.4 T:+90 212 267 13 98 info@tudoksad.org.tr
Mecidiyeköy, TR-34394, İstanbul F:+90 212 213 06 31 www.tudoksad.org.tr

İçindekiler

İçindekiler	ii
Şekiller	iii
A. Özet	1
B. EKÖK Mevzuatı	1
1. Amacı	1
2. Dayanağı	1
3. Esasları	2
4. Kapsama Giren Faaliyet ve Tesisler	2
5. İşleyişi.....	2
6. EKÖK İzininin Mevcut Çevre İzninden Farkları.....	4
7. EKÖK Yönetmeliği İle İlgili Değerlendirmeler.....	4
8. Uyumlaştırma Çalışmaları.....	6
2011-2014.....	6
2015-2017.....	6
2018-2020.....	7
2019-2023.....	7
C. EKÖK Metal Projesi.....	7
1. Genel Bilgiler ve Değerlendirmeler.....	7
2. Veri Anketi Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)	9
3. Saha Ziyaretleri Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)	12
4. Mevzuat Taslağı Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)	13
5. Demir Dışı Metal İşletmeleri Genel Değerlendirme Sonuçları.....	13
6. SWOT Analizi.....	14
D. Sonuç	14

Şekiller

ŞEKİL 1:	AB ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR DİREKTİFİNİ OLUŞTURAN DİREKTİFLER.....	2
ŞEKİL 2:	EKÖK MEVZUATI GENEL İŞLEYİŞİ.....	3
ŞEKİL 3:	BYT, ÇİMENTO ÜRETİMİ VE OTOMOTİV SEKTÖRLERİ MEVZUAT UYUM DURUMLARI	6
ŞEKİL 4:	METAL ÜRETİMİ VE İŞLENMESİ SEKTÖRLERİ EKÖK UYUMU MALİYETİ	9
ŞEKİL 5:	METAL ÜRETİMİ VE İŞLEMESİ SEKTÖRLERİ EKÖK UYUMU ZAMAN ÇİZELGESİ	9
ŞEKİL 6:	ANKETTE YER ALAN MET KONTROL LİSTESİ UYGULANABİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ SEÇENEKLER	10
ŞEKİL 7:	TASLAK SAHA ZİYARETİ PLANINDA YER ALAN DÖKÜM SEKTÖRÜ FİRMALARI.....	12

A. Özet

Endüstriyel Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) Yönetmelik taslağı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, Avrupa Birliği (AB) mevzuatı esas alınarak hazırlanmış, sektör görüşlerine açılıp, ilgili düzenlemeler yapıldıktan sonra Bakan onayına sunulmuştur. (Çalıştay sırasındaki en güncel taslak metnine [ekte](#) ulaşabilirsiniz.) 2019 veya 2020 içinde yayımlanması planlanmaktadır. Ancak yürürlük tarihi olarak 2024 yılı öngörülmektedir.

Söz konusu Yönetmelik ve bağlı mevzuatın yürürlüğe girmesi sonrasında mevcut çevre izin sistemi işlevini yitirecek ve EKÖK izin belgesi alma zorunluluğu getirilecektir. Bunun da sanayi kuruluşları açısından ek maliyet getirmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Yönetmeliğin yayımlanma ve yürürlük tarihleri arasındaki dönemde ise mevcut tesislere yönelik geçiş planlarının oluşturulması ve ilgili ek mevzuatın tamamlanması öngörülmektedir.

Mevcut tesislerin EKÖK izin sistemine geçişine yönelik, ana sektörler özelinde çalışmalar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile çeşitli kurumların ortaklaşa yürüttüğü projeler aracılığıyla olmaktadır. Metal üretimi ve işlenmesine yönelik bu konudaki faaliyetler de, "EKÖK Metal" başlığı altındaki proje ile Karabük Üniversitesi tarafından yürütülmektedir.

EKÖK mevzuatının uyumlaştırılmasına yönelik kapasite belirlenmesi, maliyet ve sürece yönelik yol haritasının çıkarılması ve mevzuat çalışmalarının yürütülmesi amaçlarını taşıyan bu proje kapsamında 20-22 Mart 2019 tarihlerinde Ankara-Kızılcahamam'da, Bakanlık yetkililerinin de katılımıyla gerçekleştirilen 1. Çalıştay sırasında ele alınan konular aşağıda derlenmiştir.

B. EKÖK Mevzuatı

1. Amacı

Çevrenin bir bütün olarak korunması amacıyla, kirleticisi yüksek sanayi tesislerinden kaynaklanan hava, su ve toprak kirliliğine yönelik emisyonları ve atık oluşumunu önlemek veya önlenemediği durumlarda azaltmak için mevcut en iyi teknikler (MET / BAT)¹ referansına (MET-Ref / BREF)² dayalı entegre çevre kirlilik önleme ve kontrol sistemi oluşturulmasını amaçlıyor.

2. Dayanağı

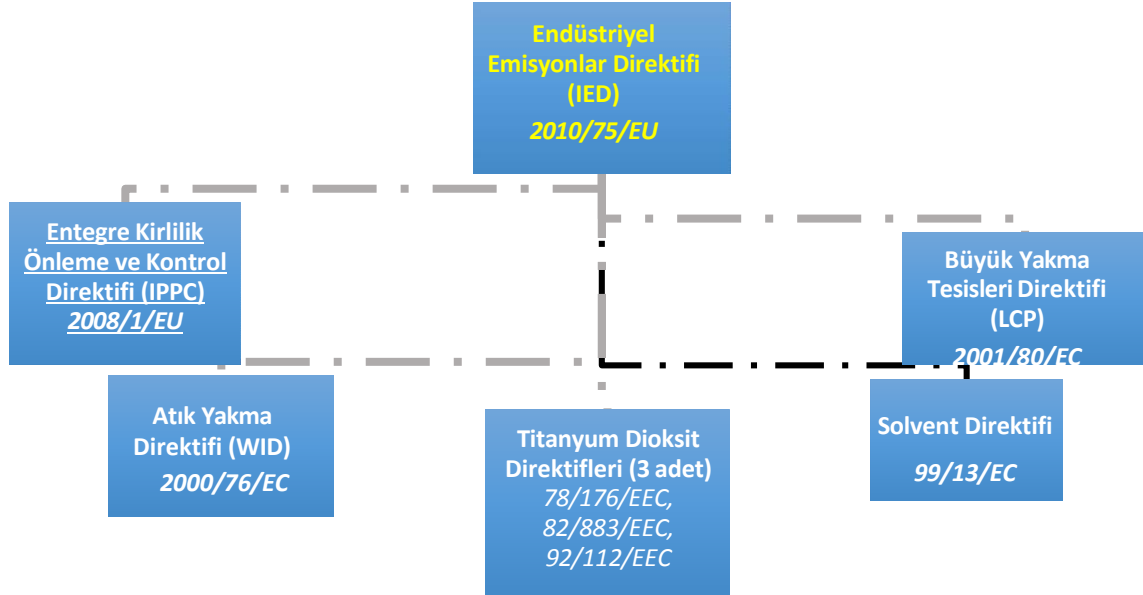
Avrupa Birliği tarafından, IPPC (International Pollution Prevention and Control) yönetmeliği de dâhil olmak üzere farklı 7 direktifin birleştirilmesiyle "Endüstriyel Emisyonlar Direktifi" [IED] (2010/75/EU) yayımlanmıştır (Şekil 1). Çevre ve Şehircilik Bakanlığının çalışmaları buradaki IPPC

¹ MET: Mevcut En İyi Teknikler / BAT: Best Available Techniques

² MET-REF: Mevcut En İyi Tekniklere Dayalı Referans belge / BREF: Best Available Techniques Reference document

Direktifi (2008/1/EU) kapsamında başlamış, bugün ise en güncel direktif olan Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin (IED) ilk iki bölümü esas alınarak yürütülmektedir.

Şekil 1: AB ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR DİREKTİFİNİ OLUŞTURAN DİREKTİFLER

3. Esasları

- Entegre yaklaşımı
- Kirliliğin kaynağında azaltılması
- Mevcut En İyi Tekniklerin uygulanması
- Çevre Kalite Standartlarına göre değerlendirme
- Enerji ve kaynak verimliliği
- Faaliyet öncesi değerlendirme

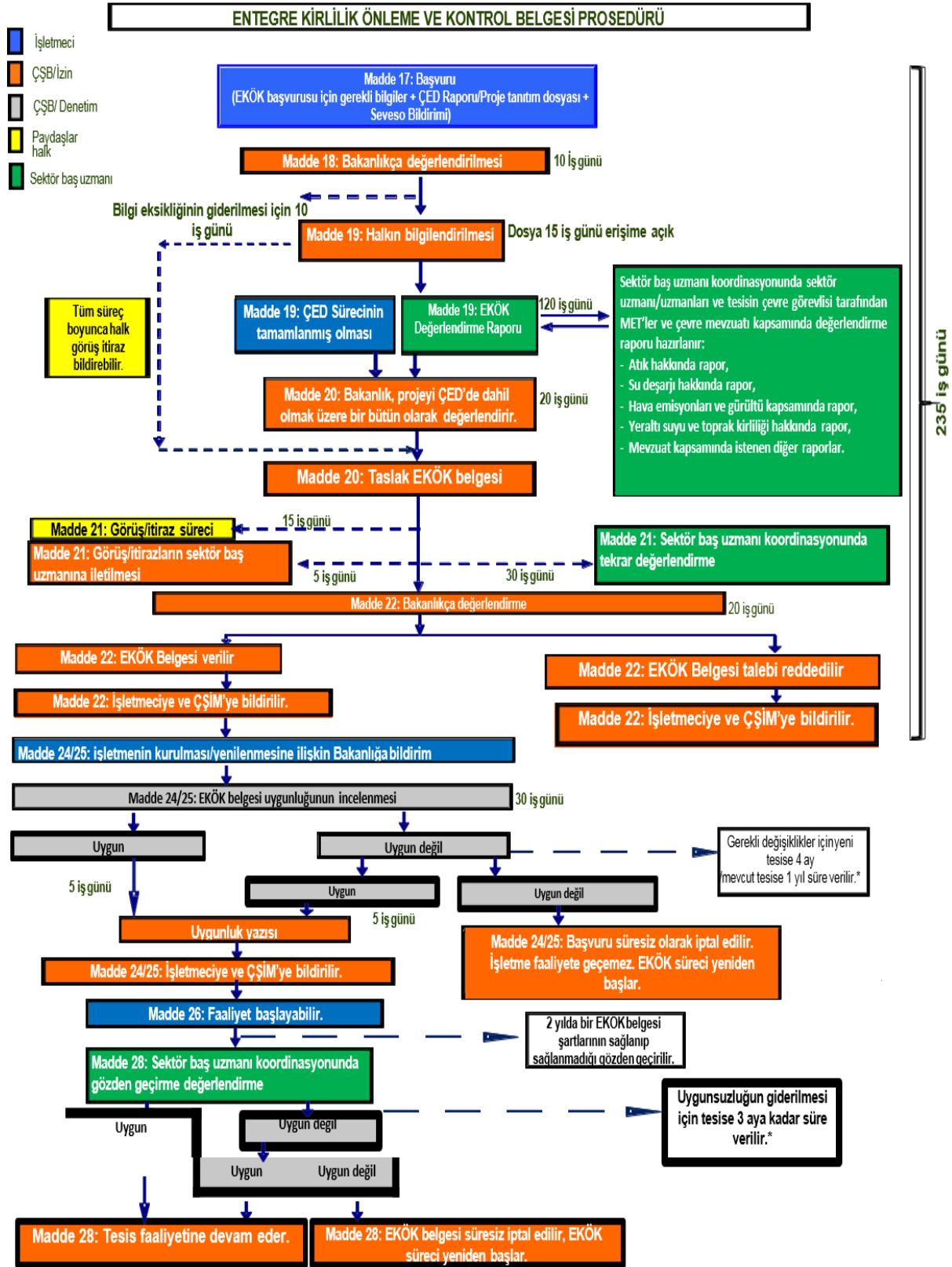
4. Kapsama Giren Faaliyet ve Tesisler

Enerji, mineral endüstrisi, metal üretimi ve işlenmesi, kimyasalların üretimi, atık yönetimi ve kâğıt, tekstil, deri, tarıma dayalı sanayi, yüzey işleme gibi diğer sektörler kategorisindeki ana sanayi kolları ve bunların alt kategorisindeki sektörlerde faaliyet gösteren tesislerden, üretim kapasiteleri belli sınır değerlerini aşanlar bu mevzuat kapsamına girmektedir. (Döküm sektörü için bu sınır değer, **günlük 20 ton ve üzeri üretim kapasitesi** olarak belirlenmiştir.)

5. İşleyişi

EKÖK izin sürecinin genel işleyişi, Şekil 2'deki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 2: EKÖK MEVZUATI GENEL İŞLEYİŞİ

EKÖK mevzuatı, sanayi ve tarım faaliyetlerinin tüm çevresel etkilerini içine alacak şekilde değerlendirilerek, tesislerin tek bir çevresel izin almalarını sağlamayı hedefliyor. Bu amaçla, saha uygulamaları için en uygun olan, yalnızca çevre faktörlerini değil, ekonomik ölçütleri de göz önünde bulunduran MET'leri barındırması planlanıyor.

Bakanlık yetkilileri ayrıca, AB üyesi olmadığımız için oradaki mevzuat yükümlülüklerine birebir uyma zorunluluğumuz olmadığını da göz önünde bulundurduklarını, bize en uygun yükümlülük düzenlemesi yapılması için çalıştıklarını belirtiyor.

6. EKÖK İzninin Mevcut Çevre İzninden Farkları

Çevre izin süreci, tesis inşası bittikten sonra, faaliyete geçme aşamasında başlamakta iken EKÖK izin süreci, işletmenin inşası öncesinde, ÇED süreci ile birlikte başlamaktadır.

Mevcut süreçte işletmelerin hava ve su ortamlarına emisyonlarının çevresel etkileri ayrı değerlendirilmekte, ortamlar arası emisyonların / kirleticilerin taşınması dikkate alınmamaktayken EKÖK izin sürecinde bu taşınma ve etkileşim göz önüne alınacaktır.

Mevcut izin için sabit emisyon sınır değerleri uygulanmaktadır. EKÖK izni için emisyon seviyesi (aralık olarak) uygulanacaktır (MET-İES).

Mevcut çevre izni kapsamında emisyonların kontrolünde, alıcı ortama verildiği nokta esas alınmakta, üretim prosesine yönelik değerlendirme yapılmaktadır. EKÖK izin sürecinde ise proseste yapılacak değişiklikler ile kaynakta emisyon kontrolü sağlanabilecek, MET'ler aracılığıyla kirlilik önlenecek veya azaltılacaktır.

7. EKÖK Yönetmeliği İle İlgili Değerlendirmeler

[EKÖK Yönetmelik Taslağı](#) ile ilgili Bakanlık yetkilileri, proje yürütücüsü akademik kadro ve Çalıştay katılımcılarının yorum ve değerlendirmeleri aşağıda özetlenmiştir:

- Yönetmelik ve alt mevzuatı kapsamında tanımlanacak MET'lere uyum zorunluluğu bulunacak. Ancak MET'ler, sınır değeri içinde kalan kirleticilere uygulanmayacak. Hammadde veya proses değişikliği ile ya da basit bir 'etrafını çevirme' benzeri işlemlerle sınır değerler içine çekilebilecek kirletici emisyonları olabilir.
- AARUS Sözleşmesi kapsamında, AB üye ülkelerinin tüm çevre süreçleri (tüm başvuru dokümanları, izin yazıları vb.) kamuya açık durumda... Ülkemiz bu sözleşmeye taraf değil. Ancak ÇED süreçlerinin halk katılımıyla gerçekleşmesine rağmen çevre izni süreçlerinde halk katılımına yer verilmediği konusunda eleştirilere maruz kalıyoruz. Bu sebeple EKÖK izin süreçlerine halkın katılımı da sağlanacak.
- 'Halkın Bilgilendirilmesi ve EKÖK Değerlendirme Raporu' başlıklı 19. Maddeye 'yeni kurulan tesisler' ibaresinin eklenmesi önerisi Bakanlık tarafından kabul gördü.
- EKÖK Yönetmeliğinin bir parçası olarak, AB mevzuatındaki 'BAT Conclusions' örneğinde olduğu gibi, her bir sektör için ayrı tebliğ yayımlanacak ve ilgili MET ve MET-REF'lere yer verilecek.

- Yeni tesisler için yürürlük tarihinin 2024 olması, mevcut tesisler için de bu tarihten sonra sektörel geçiş takvimi uygulanması öngörülüyor. (ÇED ile eş zamanlı yürüyen süreçle...) 2024 yılına kadar, her sektör için (33 adet) MET Sonuçları Tebliğinin yayımlanarak EKÖK izin koşullarının ve geçiş takviminin belirlenmesi planlanıyor. Yönetmelik yürürlük tarihinden sonra mevcut çevre izninin yenilenme süresi gelen tesisler için bundan sonra EKÖK izin süreci başlamış olacak.
- ÇED süreci ile eş zamanlı yürüyen EKÖK izni süresiz olarak verilecek, fakat 2 yılda bir gözden geçirme süreci olacak.
- EKÖK mevzuatına göre sanayicinin sorumluluğu, tesisin kapanmasından sonra da devam edecek.
- Yönetmelikte ‘sektör uzmanı’ ve ‘sektör başuzmanı’ tanımlarına yer verilmiş. Sektöre özel bilgisi ve sertifikası olan bu kişilerin eğitimi ve sertifikasyonu ile ilgili detaylı bilgi daha sonra alt mevzuatta tanımlanacak.
- Döküm sektörünü yakından ilgilendiren, kullanılmış döküm kumlarının farklı sektörlerde ekonomik girdi olarak kullanımına yönelik düzenlemeye, “endüstriyel simbiyoz” kavramı ile bu mevzuatta yer verilmiş. Anacak şu anda sadece tek bir ibare olarak yer alıyor; konuya ait tüm çalışmaların Bakanlıkça yürütüleceğine dair bir hüküm bulunuyor. Öte yandan BREF’lerde buna yönelik düzenlemeler yer alıyor. Ayrıca MET’ler de geri dönüşümü ve ekonomiye yeniden katılımı her zaman ön planda tutuyor. Dolayısıyla Bakanlık yetkilileri, ‘Atık Yönetimi’ içinde buna ait düzenlemelerin yapılacağı yorumunu paylaştı. Alt mevzuatta konuyla ilgili daha detaylı düzenlemelerin yapılması konusunda Dernek olarak takip etmeye devam edeceğiz.
- Yine mevzuat kapsamında ‘Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Merkezi’ kuruluma yönelik düzenlemeler de bulunuyor. Mevzuatın getireceği mali yükümlülükler konusunda tesislere sübvansiyon sağlanması gibi konuların, Bakanlık yerine, daha az bürokratik prosedüre tabi olacak bu merkez üzerinden, daha hızlı şekilde sonuçlandırılması hedefleniyor.
- Taslak yönetmeliğin 8. Maddesinde yer alan ‘genel bağlayıcı kurallar’ tanımının, Ergene’deki su ve Dilovası’ndaki hava kalitesi konusunda ek kural getirebilmek için zemin oluşturulması amacıyla yer aldığı bilgisi paylaşıldı. Bakanlık yetkilileri, söz konusu bölgeler için özel düzenlemeler yapılması gerektiğini belirtti.
- ÇED izninin olması EKÖK iznine sahip olma hakkı vermeyecek. Bu sebeple EKÖK izin sürecinin ÇED ile birlikte yürütülmesi gerektiği yönetmelik taslağına konmuş.
- Bakanlık, aynı tüzel kişiye ait farklı adreslerdeki tesisler için ayrı EKÖK izni alınmasını öneriyor. Zira şubelerden veya tesislerden birinin kapanması durumunda tüm EKÖK izin sürecinin yenilenmesi gerekecek. Fakat adresi farklı olmakla birlikte yan yana olan (örneğin iki alan arasındaki duvarı kaldırmış olan), bazı süreçleri de ortak yürüyen tesisler için, aynı tüzel kişiye ait olmak koşuluyla tek bir izin düzenlenebilir.
- Aynı adreste farklı tüzel kişilere ait tesisler için ise ayrı izin başvurusu gerekecek.
- Kirleticinin ve kirliliğin yapısına bağlı olarak özel araştırma süreci işletilip gerekli işlemler yapılacak. Örneğin su kaynaklarındaki bir kirlilikle ilgili olarak, bir tesisin kuyusunda bu

tespit edilmiş bile olsa, bu tesise belli bir uzaklıkta bulunan tüm tesislerin incelemeye tabi olacağı belirtildi.

- EKÖK yazılımının 2012’de tamamlanması, bundan sonra süreçlerin tamamen elektronik ortamda yürütülmesini ve izin belgesinin kâğıtsız olarak verilmesini planlanıyor. Bu yazılım aynı zamanda, içinde arama da yapılabilecek bir veri tabanı olacak.
- Madde 17’deki EKÖK Belgesi başvuru içeriğinde belirtilen, Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü ve Etkilerinin Azaltılması Hakkındaki Yönetmeliğin Ek.1’inde yer alan kimyasalları, belirtilen miktarlarda bulunduran veya bulundurma ihtimali olan (belirtilen miktarda depolama kapasitesi bulunan) tesisler için söz konusu yönetmelik zaten uygulamada olmaya devam edecek. Kapsama giren tesisler için bu belgenin, EKÖK yazılımı tamamlanınca sistemden otomatik çekilmesi, sanayiciden ayrıca bir talepte bulunulmaması planlanıyor.

8. Uyumlaştırma Çalışmaları

2011-2014

“Türkiye’de Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifinin (IPPC-2008/01/EC) Uygulanmasının Desteklenmesi” Projesi kapsamında yapılan ilk envanter çalışmasında 5.300 adet tesis tespit edilmiş. Başvuru ve belge verenler için rehberler ve sektörel kılavuzlar oluşturulmuş, web sitesi yayına alınmış. Düzenleyici Etki Analizi (DEA) çalışmaları kapsamında, yeni tesisler için geçiş süresinin, yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren 5-7 yıl olması; mevcut tesisler içinse bir sektörel geçiş takvimi ile uyumlaşmanın uygun olacağı belirlenmiş.

Bunun yanında EKÖK Yönetmeliğinin ilk taslağı da hazırlanmış. Fakat daha çok AB mevzuatından çeviri esaslı bir çalışma olduğu için ülkemiz şartlarına tam olarak uygun olmadığı görülmüş.

2015-2017

Büyük Yakma Tesisleri (BYT), Çimento Üretim Tesisleri, Otomotiv sektörüne yönelik; mevcut durum, uyum durumu, uyum için gerekli süre ve yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik projeler yürütülmüş. Yine bir üniversitemizin yürüttüğü proje kapsamında, MET-REF dokümanları ve tebliğleri ışığında tesis özelinde değerlendirmeler yapılmış, eğitim programları düzenlenmiş ve sektörel geçiş takvimi oluşturma çalışmaları yapılmış. Proje sonucunda elde edilen veriler Şekil 3’teki tabloda yer alıyor.

Şekil 3: BYT, ÇİMENTO ÜRETİMİ VE OTOMOTİV SEKTÖRLERİ MEVZUAT UYUM DURUMLARI

	Tam Uyumlu	Yüksek Uyumlu (düşük maliyet/süre)	Düşük Uyumlu (yüksek maliyet/süre)
BYT	% 62	% 25	% 13
Çimento	% 59	% 6	% 35
Otomotiv	% 13	% 74	% 13

2018-2020

Bu kez metal sektörüne yönelik olarak, benzer çıktılarının üretilmesi amacıyla, Karabük Üniversitesi tarafından yürütülen EKÖK Metal projesi kurgulanmış.

Aynı dönemde “Kâğıt, Karton ve Cam Sektörü MET Uygulamalarının Güçlendirilmesi” projesi ile tesis analizleri ve sektörel kontrol listeleri oluşturulacak.

2019-2023

Bu dönemde gerçekleştirilecek “Türkiye’nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi (DIES)” projesi ile tüm sektörler için envanter ve maliyet güncellemeleri yapılması, EKÖK yazılımının ve Ulusal Eylem Planının tamamlanması planlanıyor.

C. EKÖK Metal Projesi

1. Genel Bilgiler ve Değerlendirmeler

Metal üretimi ve işlenmesi tesislerinin EKÖK sürecine dâhil olmasına yönelik maliyet ve zaman planlarının yapılması amacıyla başlatılan EKÖK Metal projesi kapsamında yapılan çalışmalar üç ana tesis grubu esas alınarak gerçekleştiriliyor:

1. Demir-çelik tesisleri, haddehaneler, ark ocaklı tesisler, dökümhaneler
2. Demir dışı metal üretimi ve geri kazanım işlemi yapan tesisler (dökümhaneler dahil)
3. Metal kaplama tesisleri

Söz konusu sektör ve diğer alt sektörlerde faaliyet gösteren tesislerden, her bir faaliyet için belirlenmiş sınır değerlerin üzerinde kapasiteye sahip tesisler mevzuat kapsamına girecek. Demir ve demir dışı metal dökümhaneleri için bu değer, **günlük 20 ton ve üzeri üretim kapasitesi** olarak belirlenmiş.

EKÖK Metal projesi kapsamında gerçekleştirilen ve planlanan faaliyetler şunlar:

- Sektörel envanterin güncellenmesi yapılmış ve yaklaşık 4.900 tesis tespit edilmiş.
- MET Referans Dokümanları ve MET sonuçlarının Türkçe çevirisi yapılmış. (Yalnızca döküm sektörü için 450 sayfa civarında dokümanın çevirisi yapılmış. Zaman zaman sektörel tabirlerin çevirisinde sorun yaşanabildiğini belirterek bu konuda da destek talebi proje ve Bakanlık yetkileri tarafından iletildi.) (<https://ippc.csb.gov.tr/ekok-metal-projesi-turkce-mevcut-en-iyi-teknik-referans-belgeleri-duyuru-368450>)
- MET Kontrol Listeleri hazırlanmış, bunlara dayanarak bir anket oluşturulmuş, bilgi toplamak amacıyla tesislere gönderilmiş.
- Anket girişi için hazırlanan ve EÇBS üzerinden erişilen yazılım aracılığıyla yaklaşık 2.000 tesis bu ankete veri girişi sağlamış. Süreç devam ediyor.

- 150 tesise saha ziyaretleri gerçekleştirilecek ve yerinde değerlendirme yapılacaktır.
- Yurtdışında tesis ziyaretleri gerçekleştirilecek.
- Eğitimler, çalıştay düzenlenmiştir.
- Mevcut durum raporu ve fayda/maliyet analizi raporu hazırlanacak, geçiş takvimi belirlenecek.
- Taslak yönetmelik kapsamında alt sektörler için tebliğ taslağı hazırlanmıştır. (Çalıştay sırasında bunun değerlendirilmesi de yapıldı.)
- 2019 sonu veya 2020 başında, veri toplama aşaması sona erdikten sonra mevzuat taslaklarına son şeklini vermek üzere bir çalıştay daha planlanıyor. Veri toplama aşaması sona erer, geçiş sürecine ve maliyet ihtiyacına yönelik rapor da hazır olabilirse bu çalıştayda paylaşılması da düşünülmüştür.
- 2020 Mart ayında uluslararası sempozyum planlanıyor.

Bakanlığı temsilen toplantıya katılan Hava Yönetimi Dairesi Başkanı Nazan Özyürek, sanayi ile ortak projeler yürütmekten duyduğu mutluluğu dile getirerek, bu alanda kuruluşların kendilerini desteklemesinin önemine vurgu yaptı.

Kurulu sanayinin AB ülkelerinin birçoğundan daha geniş olduğunu, yaklaşık 7 bin civarında tesisin bu yönetmelik kapsamına gireceğini belirtti.

İlk başta bu mevzuata yönelik fizibilite çalışmalarının kamu kaynakları ile yapılması fikrine sıcak bakılmadığını, hatta bunun için uzun ikna süreçleri geçirdiklerini vurgulayarak, sanayinin önünün açılması için bu yönde karar alındığının altını çizdi. Sektöre fayda sağlayacak şekilde, ortak çalışma ile verimli bir sonuç alınacağına inandığını, ancak bunun için, proje kapsamında sanayiden doğru veri alınabilmesinin şart olduğunu vurguladı. Projede ortaya çıkan süreye ve maliyete göre mevzuat düzenlemesi yapıldığı ve bunun gerçeği yansıtmadığı durumda tesislerin zor durumda kalabileceklerini ama itiraz etme haklarının bulunmayacağını ekledi. Ayrıca Bakanlığın, bu proje kapsamında elde ettiği veriyi firmalar aleyhine kullanmayacağını ve kullanamayacağını; değerlendirme verisine bakarak ceza kesemeyeceğini de belirtti. Saha ziyaretlerine 'denetim' amacıyla gelmediklerinin altını çizerek verilerin, gizlilik sözleşmesi ile Bakanlık sunucularında barındırıldığını ve kimseyle asla paylaşılmadığını ekledi. Anket ve tesis ziyareti aşamasında açıklıkla sürece katılmalarının, sanayi kuruluşları için önem arz ettiğini vurguladı.

EKÖK mevzuatının, Bakanlığın üzerinde çalıştığı KSTK gibi diğer mevzuatların verimli bir şekilde uygulanabilmesi açısından yürürlükte olması gerektiğini belirtti. (Not: KSTK mevzuatının bu yıl içinde yürürlüğe girmesi bekleniyor. Aşamalı geçiş öngörülen yönetmelik kapsamında ilk uygulamaya geçen sektörlerden biri metal sanayisi olacak. Bu konuyu Nazan Hanım'a hatırlattığımızda özetle şunları söyledi: Finansman AB tarafından sağlanan projenin, bu sebeple geciktirilme şansı bulunmuyor. EKÖK çalışmaları daha önceden başlamış olmasına rağmen bu iki projenin takvimi tutmadı ve KSTK daha önce yürürlüğe girecek gibi gözüküyor. O projenin de bir geçiş süreci olduğu ve EKÖK devreye girdikten sonra daha verimli bir şekilde ilerlenebileceğini düşündüğünü belirtti.)

Daha önce çalışılmış olan sektörlere göre metal sanayisinde faaliyet gösteren kuruluş sayısının çok daha fazla olmasından kaynaklı olarak sürecin daha zor ilerleyebileceğini, ama bunu sanayiciyi zorlamadan yürütmek için çalıştıklarını belirtti.

Yanı sıra, mevzuattan kaynaklanacak çevre yatırımları için sübvansiyon konusuna da önem verdiklerini anlattı. Şemsiye niteliğinde bir çalışma yapılacağını, AB'nin katılım sonrası üyelerine oluşturduğu fonlar olduğunu ve bunları aktif hale getirmek için çaba sarf edeceklerini belirtti. Öte yandan ulusal kaynak teşvikine yönelik çalışmalarla vergi teşviki, enerji verimliliğine dönük projeler için düşük faizli kredi gibi birçok sübvansiyon üzerinde çalışacaklarını da ilettiler. Yine de sanayicinin cebinden, ilk yatırım maliyeti olarak bir bedel çıkacağını hatırlattı.

Öte yandan, EKÖK kapsamında yapılacak yatırımların, doğrudan maddi anlamda bir geri dönüşü olmamasına rağmen çevresel kirliliğin ülkeye olan maliyetinin bu yatırımlar sayesinde karşılanmış olacağını belirtti. Mevzuatla ortaya çıkacak maliyetin ülkemize cari açık olarak dönmemesi için ellerinden ne geliyorsa yapmaya hazır olduklarını ilettiler. Örneğin, EKÖK kapsamında kullanımı birçok tesiste zorunlu olacak torbalı filtrelerin torbalarının Denizli'de üretildiğini, yurt dışına ihraç edilip orada kasnaklanıp tekrar ithal edildiğini belirterek bu ve benzeri yerlileştirme projeleri için Bakanlık olarak desteğe hazır olduklarını ekledi.

2. Veri Anketi Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)

Karabük Üniversitesi'nden proje yetkilileri, şu ana kadar geri dönüş aldıkları yaklaşık 2 bin civarı anketle ilgili soru işareti oluşturan noktaları paylaşarak sektör temsilcileri ile görüş alışverişinde bulundu.

Şimdiye kadar gelen veriler ışığında yapılan değerlendirme sonuçları Şekil 4 ve Şekil 5'te yer alan tablolarda görülebilir.

Şekil 4: METAL ÜRETİMİ VE İŞLENMESİ SEKTÖRLERİ EKÖK UYUMU MALİYETİ

MALİYET (TL)	YANIT ORANI (%)
0 - 100 bin	%59,1
100 - 500 bin	%27,6
500 bin - 1,5 milyon	%8,2
1,5 - 5 milyon	%3,0
5 - 10 milyon	%0,8
10+ milyon	%1,3

Şekil 5: METAL ÜRETİMİ VE İŞLEMESİ SEKTÖRLERİ EKÖK UYUMU ZAMAN ÇİZELGESİ

SÜRE	YANIT ORANI (%)
0 - 6 ay	%25,3
6 - 12 ay	%32,5
12 -36 ay	%27,7

Burada da görüldüğü üzere, 500 bin TL yatırım ile en fazla 36 aylık bir geçiş sürecinin, mevzuat uyumu için yeterli olduğu sonucu ortaya çıkıyor. Proje yetkililerinin anket sonuçları ile ilgili çekincelerinin ilkini bu oluşturuyor. Sektörün bu kadar yüksek oranda geçişe hazır olmasını gerçekçi bulmuyorlar.

Bir diğer çekinceleri ise ankette MET'ler için konmuş (F) seçeneğinin oran olarak çok yüksek çıkması... (Anketteki MET uygulanabilirlik seçeneklerinin detaylarını Şekil 6'da görebilirsiniz.) "Tesis için geçerli değildir" seçeneğinin aslında proses bazında uygulanıp uygulanamayacağını tespit için konduğunu ama yanlış anlaşılabilir olabileceğini belirttiler. Bunun yanında yeteri kadar hassasiyet göstermeden doldurulan anket sonuçlarının bu şekilde çarpık sonuçlar doğurabileceği yorumunu yaptılar. Bu şekilde sorunlu gördükleri anketleri eleediklerinde, ellerinde 600 civarı anket kaldığını belirttiler.

Şekil 6: ANKETTE YER ALAN MET KONTROL LİSTESİ UYGULANABİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ SEÇENEKLER

MET Kontrol Listesi / Genel MET'ler

Uygulanabilirlik Kısaltmaları:

- A. Uygulanıyor: Mevcut tesislerde halen uygulanmaktadır.
- B. Uygulanabilir ancak mevcut proseste iyileştirme gerekir.
- C. Uygulanabilir ancak mevcut proseste yeni yatırım gerektirir.
- D. Uygulanabilir ancak fayda/maliyet oranı düşüktür.
- E. Uygulanabilir ancak mevcut proseslerde yapısal değişim gerektirir.
- F. Tesis için geçerli değildir.

Sektör temsilcileri ile yapılan karşılıklı görüş alışverişi sonrasında bu durumun yukarıdaki sebepler kaynaklı olabileceği ama buna yol açan önemli bir etkenin de anket tasarımındaki bir hata olduğu ortaya çıktı. Bir ana MET'e bağlı alt MET'lerden herhangi biri sağlanıyorsa bu durum ana MET koşulunun sağlandığı anlamına geliyor. Ama anket tasarımı gereği hiçbir MET sorusu boş geçilemediği için, bu tek bağlı MET dışındakileri geçmek için (F) seçeneğini işaretlemekten başka seçenek bulunmuyor. Aynı şekilde, tesiste tek bir ocak tipi bulunuyorsa diğer ocak tipi sorularına ait tüm MET'ler (F) seçeneği ile geçilebiliyor. Dolayısıyla, "Ocakla ilgili bu MET nasıl bu tesise uygulanamıyor olabilir?" sorusu ortaya çıkıyor. Anketin ilk tasarım aşamasında tüm MET'leri herkesin gördüğünü ama sonraki sürümlerde tesis tipi seçiminden sonra ilgisiz MET'lerin gösterilmemeye başlandığını ilettiler. Ama anketi ilk dolduranlar bu duruma göre yanıt verdiği için yeniden gözden geçirmeleri gerekecek.

Bazı anket sonuçlarında tesis, ana MET için (F) seçeneğini işaretlemesine rağmen bağlı alt MET'ler için farklı seçenekleri işaretlediği görülmüş. Sistem tüm ana/alt MET'lerle ilgili işaretleme zorunluluğu getirdiği için hepsinin gözden geçirilme zorunluluğu bulunuyor. Bu sırada alt MET ifadelerinin ana MET altında değerlendirilmesi konusu atlanmış ve bağımsız olarak algılanarak farklı yanıtlar verilmiş olabilir. Bu husus da hatırlatıldı.

Bunun yanında (D) seçeneğindeki ‘fayda’ ibaresinin kime sağlandığı konusunun da net olmadığı için yanlış anlaşılma potansiyeli taşıdığından bahsettiler.

Anket değerlendirme toplantısında sektör temsilcileri tarafından iletilen diğer sorunlar ve görüşler ise şöyle:

- Herhangi bir MET için (A) seçeneği işaretlendiğinde yatırım miktarı girişine izin vermemiş sistem . Üstelik yanıtı değiştirme hakkı da olmadığı için bu soru yanlış olarak kaydedilmiş oluyor. Anketin ilk tasarımında, kısa süre bu şekilde olduğunu ama sonra seçenek değiştirmeye izin verildiğini belirttiler.
- Firmanın şube/tesis bilgileri ve merkez bilgisinde sorunlar yaşayan olmuş. Şubeler gözükürken tesisin kendisi görünmüyormuş. EÇBS’den veriler alındığı için bu sorunu yaşayanlar genellikle Bakanlıkla temas edip bunu çözmüşler. Ama halen çözüme kavuşmamışlar da olduğu bildirildi.
- Tesis faaliyet seçimi konusunda yanlış anlaşılmalarda olmuş. Örneğin, sürekli döküm faaliyeti sebebiyle çelikhanelerin bir kısmı ‘dökümhane’ faaliyetini de işaretlemiş. Bu durumda prosesleri ile ilgisi olmayan birçok MET önlerine çıkmış ve bunlarla ilgili birçok (F) seçeneği işaretlemek zorunda kalmışlar. Ana faaliyet alanı seçildikten sonra diğerlerinin önlerine çıkmaması talebini ilettiler. Ama firmanın birden çok faaliyeti olabileceği gerekçesiyle bu öneri kabul görmedi.
- Sunulan verilerin bağlayıcı olduğunun birçok kez vurgulanması sebebiyle anket doldurmak için verilen 2 haftalık sürenin çok kısa olduğu yorumu yapıldı. Bakanlık yetkilileri ‘bağlayıcılık’ kavramının firma bazında olmadığı, sektör genelinde yol haritası çıkarma noktasında bağlayıcılıktan bahsedildiğinin altını çizdi. Süre konusunda da yine ilk başta böyle bir yazı yazılmış. Ama sonradan uzatılmış. (Ve halen de devam ediyor.) Aslında projede bu sürecin sonu Aralık ayı olarak gözüküyor. Fakat anket değerlendirme vb. süreçlerin olduğunu ve Aralık’a kadar beklenirse bunun mümkün olmayacağını hem Üniversite hem de Bakanlık yetkilileri birçok kez vurguladı.
- Çeviri hataları sebebiyle anlaşılamayan veya herkesin farklı anlamış olabileceği terimlerin yanıtlarda tutarsızlıklara yol açmış olabileceği belirtildi.

Anket değerlendirme oturumunda elde edilen sonuçlar ve sonraki döneme ait belirlenen faaliyetler ve talepler ise şöyle:

1. Yanıtı kombinasyonlu olan sorularda (üst ve alt MET’lerin bulunduğu), birini seçenin diğerini seçmeden geçebilmesi seçeneği verilecek. Mevcut durumdaki tüm alt seçenekleri işaretleme zorunluluğu kaldırılacak.
2. (F) seçeneğine, “kapsam dışı” seçeneğinin de eklenmesi konusu da değerlendirilecek.
3. Çalıştay kapsamında görüşülen konular ve üzerinde uzlaşılan düzeltmeler ışığında sistem güncellemesi yapıldıktan sonra, çalıştayda tartışılan bilgiler ışığında anket formlarını yeniden gözden geçirilecek. Özellikle ilk 15 günlük sürede anketi dolduranların sonuçlarını tekrar gözden geçirmeleri önemli; çünkü hem süre kısıtlı olduğu hem de ilgili/ilgisiz tüm soruları gördükleri için (F) seçeneği ağırlıklı oldu. Bunun firmalara duyurulması için resmi

yazı talebi Bakanlık tarafından değerlendirildi ve 'ivedilikle' ibaresi ile sektör kuruluşlarına ve temsilcilerine iletilecek. Bakanlık daha önce iki kez süreli talep yazısı yazmış olduğu ve kendini tekrar eden konumda bulunmak istemediği için bu kez süreli yazmamaya karar verdi. Fakat projenin sağlıklı ilerleyebilmesi adına sürecin uzun olmaması talebini yineledi. Bir sonraki başlık altında incelenecek saha ziyaretleri gerçekleştirilecek firmaların, bunun öncesinde mutlaka anketi doldurmuş olmaları gerektiği bilgisini de paylaştılar.

4. BREF ve MET dokümanında terminoloji hatası varsa firmalardan bu konuda destek bekliyorlar.

3. Saha Ziyaretleri Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)

Proje kapsamında yaklaşık 150 tesis ziyareti gerçekleştirilmesi planlıyor. Bugüne kadar ise yaklaşık 30 adedine gidilmiş. Aralık ayına kadar geri kalanının tamamlanmasını planlıyorlar.

Saha ziyaretlerinin, anketle elde edilen verilerin doğrulanması ve bu şekilde elde edilemeyen tesis veya sektör bazlı veri varsa bunların tespiti amacıyla kurgulanmış. Bunun bir denetim olmadığını hatırlatarak firmaların bu sürece açıklıkla ve aktif olarak katılarak destek olmalarını talep ettiler.

Doldurulmuş anketlerde ziyaret sırasında da düzeltme yapabildiklerini bu sebeple tesis ziyaretleri sırasında ekiple ilgilenen kalifiye eleman bulunmasının önemini hatırlattılar. Üretim süreci ile bilgi sahibi olacak, çevre uygulamalarına da hâkim bir kişinin olmasını talep ettiler. Bazı kuruluşlarda sürecin Çevre Danışmanları üzerinden yürütüldüğünü ama onların tesis süreçleri ile ilgili detaylı bilgiye sahip olmayabildiklerini ve yetersiz kaldıklarını gözlemlemişler.

Ziyaretin yaklaşık bir hafta öncesinde firma ile iletişim kurup randevu aldıklarını belirttiler. Daha öncesinden bunu yaptıklarında atlandığını söylediler. Ancak bu kadar kısa süre içinde tesislerden dönüş almanın zor olduğu, özellikle izin ve bakım duruşlarının yoğun olduğu yaz aylarında bunun daha da büyük sorun oluşturacağı geri bildirim yapıldı. Makul bir süre öncesinde firma ile temas kurup gezi programını netleştirecekler. Taslak planı paylaşmaya başlangıçta çok yanaşmamalarına rağmen, bilgi amaçlı olarak toplantıda paylaştılar. Ancak bu programın değişebileceği bilgisini de eklediler. Taslak ziyaret planında yer alan döküm sektörü firmaları Şekil 7'deki tabloda yer alıyor.

Şekil 7: TASLAK SAHA ZİYARETİ PLANINDA YER ALAN DÖKÜM SEKTÖRÜ FİRMALARI

FİRMA	ŞEHİR	TARİH
Tunç Metal	Kocaeli	25 Mart 2019
Silvan Sanayi	Kocaeli	12 Nisan 2019
Arpek Arkan	Kocaeli	16 Nisan 2019
Eku Fren	Kocaeli	16 Nisan 2019
Erkunt	Ankara	3 Mayıs 2019
Kardemir	Karabük	12 Temmuz 2019
Erkon Döküm	Konya	23 Temmuz 2019
Denizciler Döküm	İzmir	3 Eylül 2019
Atik Metal	İzmir	6 Eylül 2019

4. Mevzuat Taslağı Değerlendirmeleri (Demir Grubu Metal İşletmeleri)

Şu anda Bakan onayında bulunan [EKÖK Yönetmelik Taslağı](#) esas alınarak Üniversite tarafından, Demir-Çelik tesislerine yönelik örnek Tebliğ taslağı olan “Demir Çelik Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliğ Taslağı” tüm katılımcılar tarafından değerlendirildi. Bakanlık tarafından da ilk kez bu toplantıda incelenen bu taslağın benzerleri, Yönetmeliğin parçası olarak, dökümhaneler, haddehaneler, kaplamacılar vb. alt sektörler için de ayrı ayrı tebliğler olarak hazırlanacak.

Derneğimiz tarafından yürütülen, ‘Kullanılmış Döküm Kumlarının Geri Kazanımı’ faaliyetlerine yönelik olarak, konunun bu çalışmalar kapsamında ele alınması yönündeki talebimizi aktardık. Farklı sektörlerde atık paylaşımı içeren endüstriyel simbiyoz kavramı ile ilgili saha ziyaretleri sırasında da firmalardan görüş alacaklarını, anket sonrası bunları ayrı bir rapor haline getirebileceklerini belirttiler.

Bununla birlikte dökümhaneler için MET’lerin AB mevzuatında da zayıf kaldığını, daha çok BREF’ler üzerinden süreçlerin yürüdüğünü ilettiler. Döküm sektörüne yönelik MET’lerin oluşturulması konusunda çalışma yapılmasının fayda sağlayacağını eklediler. Biz de Dernek olarak bu konuda elimizden gelen desteği vermek konusunda hazır olduğumuzu belirttik.

5. Demir Dışı Metal İşletmeleri Genel Değerlendirme Sonuçları

Demir ve demir dışı metal işletmeleri ile metal kaplama işletmelerinin anket, saha ziyaretleri ve mevzuat değerlendirme toplantıları, ilgili taraflarla ayrı oturumlar şeklinde düzenlendi.

Demir dışı metal işletmelerine (dökümhaneler dahil) yönelik toplantılar sonucunda yapılan değerlendirmeler ise şöyle sıralandı;

Anket ile ilgili tespitler:

1. Firmaların kendilerini kapsam dışı görmeleri
 - a. 2010 yılında ÇED ile getirilen zorunluluklar ve cezalar
 - b. Anketin uzun olması
 - c. Kavramların tam anlaşılabilmesi
 - i. BREF dokümanında destek
 - ii. Algoritma oluşturulması
2. Çevre Yönetim Sisteminin tam olarak anlaşılabilmesi (Örneğin taahhütname verilmesi gibi basit bir MET için bile 1,5 milyon maliyet ve 10 yılın üzerinde süre talep edilmiş olması...)
3. Geçiş sürecinin doğru belirlenmesinin önemi; yönetmelik yükümlülükleri sebebiyle küçük ve orta ölçekli işletmelerin kapanması riski ve korkusu
4. Yatırım maliyeti ve geri dönüşler
 - a. Arıtma
 - b. Enerji verimliliği
5. Firma sahiplerine EKÖK’ü anlatmak için davet ve bilgilendirme
 - a. EKÖK envanterinde tesis yetkilisinin adının belirtilmesi

Saha ziyaretleri ile ilgili tespitler:

1. 15 gün önce bildirim ve randevu planı
2. Denetim gibi algılanmaması
3. Tesislerin iletişim bilgilerinin güncel olması

Tebliğle ilgili tespitler:

1. Tesis bazında EKÖK
2. Yönetmeliğe atıf
3. MET ve MET-İED'lerin ekte yer alması

Anket süreci bitmeden sektör dernekleri, üye işletmeleri toplantıya çağırarak detaylı bilgi paylaşılacak.

6. SWOT Analizi

Projenin güçlü yanları katılımın yüksek olması ve geniş çaplı sektör görüşü alınarak ilerlenmesi olarak tanımlanırken zayıf yanları olarak (A) ve (F) seçeneklerine yığılma ve yatırım miktarı ile geçiş süresi tahminlerinin minimize edilmiş olması gösterildi. Öte yandan yanlış anlaşılmalara veya anket tasarımındaki düzeltmelerle bunun da güçlü yana dönüşeceği ifade edildi.

Sektörün canlı ve sürekli gelişiyor olması, yüksek ihracat oranı ve mevcutlar dışında da sektörde uygulanan ve uygulanabilir olan MET'lerin varlığı ((A) seçeneğinin yüksek olması bunu ispatlıyor.) projenin fırsatları olarak gösterildi.

Firma özelinde bağlayıcılığı olacağı gerekçesiyle kuruluşların kendilerini koruma amaçlı olarak, en basit MET'ler için bile çok yüksek yatırım ve çok uzun geçiş süreci tanımlamış oldukları mevcut görüşlerin varlığı da proje için tehdit oluşturan unsur olarak belirtildi.

D. Sonuç

Proje yürütücüsü Karabük Üniversitesi ve Bakanlık yetkileri, katılımcıların hepsinin sürecin bir parçası olduklarını belirterek raporda da anlatılmış olan ve aşağıda özeti verilmiş hususlara dikkat edilmesini talep ettiler:

- Gerekli sistem düzenlemelerinin tamamlandığına dair bilgi ulaştıktan sonra anket yanıtlarının, çalıştayda uzlaşılan hususlar ışığında tekrar gözden geçirilmesi;
- Henüz ankete yanıt vermemiş firmaların bunu tamamlaması;
- Anket geri dönüşlerinin, kuruluş ve üretim süreçleri bazında gerçeğe en yakın bilgilerden oluşması;
- Saha ziyaretlerinin bir denetim gibi algılanmaması, üretim süreçleri ve çevre uygulamaları ile ilgili yeterli bir personelin tahsis edilmesi ve bu uygulamalarla ilgili açıklayıcı bilgi verilmesi;

- AB mevzuatı çevirilerinde terminoloji ile ilgili destek olunması;
- Bunların dışında da süreçle ilgili tespit edilen her türlü eksiğin bildirilmesi.

ENTEĞRE KİRLİLİK ÖNLEME VE KONTROL YÖNETMELİĞİ TASLAĞI**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar****Amaç**

Madde 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; çevrenin bütüncül olarak korunması için hava, su ve toprak kirliliğine yönelik sanayi kaynaklı emisyonları önlemek veya önlenemediği durumlarda azaltmak ve atık oluşumunu en aza indirmek için entegre kirlilik önleme ve kontrol sistemi oluşturmaya yönelik usul ve esasları düzenlemektir

Kapsam

Madde 2- (1) Bu Yönetmelik, Ek- I listesinde yer alan faaliyetlerden herhangi birinin gerçekleştirildiği işletmeleri kapsar.

(2) Araştırma, geliştirme faaliyetleri ile yeni ürün ve süreçlerin test edilmesi için kullanılan işletmeler veya işletme bölümleri ile nükleer santraller bu yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Yönetmelik 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11 inci maddesine ve 644 sayılı Çevre Ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı,
- b) Başvuru dosyası: EKÖK belgesi başvurusuna esas teşkil etmek üzere hazırlanmış olan ve 17 inci maddede tanımlanan belgeleri ihtiva eden dosyayı,
- c) Çevre kalite standartları: Çevre mevzuatınca belirlenen, belirli bir çevrede ya da çevrenin belirli bir parçasında, belirli bir sürede yerine getirilmesi gereken şartları,
- ç) Çevresel etki değerlendirme raporu: 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğinin Ek- I listesinde yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirme Gereklidir" kararı verilen proje için hazırlanacak raporu,
- d) Değerlendirme: Tesisin EKÖK belgesi başvurusundan itibaren yürütülen bu Yönetmeliğin 19 inci maddesi ile tanımlanan faaliyetleri,
- e) Değerlendirme raporu: EKÖK başvuru dosyası kabul edilen işletme için, sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte MET ve çevre mevzuatı kapsamında hazırlanan, 19 uncu madde kapsamında tanımlanan raporu,
- f) Değişiklik raporu: Tesiste yapılması planlanan değişikliğe yönelik olarak sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte hazırlanan, 14 üncü madde ile tanımlanan raporu,
- g) Emisyon: Maddelerin, titreşimin, ısı veya gürültünün işletme veya tesiste yer alan bir veya birden fazla kaynaktan havaya, suya veya toprağa doğrudan veya dolaylı biçimde bırakılmasını,
- ğ) Emisyon sınır değeri: Bir emisyonun belirli parametrelerle ifade edilen kütlelerinin, bir veya daha fazla zaman dilimi içinde aşılması gereken konsantrasyonu ve/veya miktarını,
- h) Entegre kirlilik önleme ve kontrol (EKÖK) belgesi: Ek- I listesinde yer alan faaliyetlerin belirli şartlar altında ve bu Yönetmeliğin amaçlarına ve hükümlerine uygun olarak işletilerek çevrenin ve insan sağlığının korunması amacıyla verilen belgeyi,
- ı) Eşdeğer parametreler veya teknik tedbirler: MET sonuç belgesi ve MET- Ref dokümanlarında emisyon seviyeleri verilmiş olan kirleticilerin, işletmenin özelliklerine göre tespit edilemediği durumlarda yardımcı ve tamamlayıcı bir şekilde göz önünde bulundurulacak olan referans parametre veya tedbirleri,
- i) Gelişmekte olan teknik: Ticari olarak geliştirilmesi halinde daha yüksek seviyede çevre korumasını sağlayacak veya mevcut tekniklerin uygulanma maliyetinden daha düşük maliyetli ve en azından mevcut çevre koruma düzeyinin muhafaza edilmesine imkan sağlayacak endüstriyel faaliyetlere yönelik tekniği,
- j) Genel bağlayıcı kurallar: Tüm sektörler veya bir sektör için geçerli ve EKÖK belgesi

şartlarını belirlemek için getirilmiş emisyon sınır değerlerini ve diğer şartlarını,

k) Gözden geçirme raporu: 28 inci maddede tanımlanan ve EKÖK gözden geçirme sürecinde sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte tesise ilişkin hazırlanan raporu,

l) Halk: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile ulusal mevzuat çerçevesinde bir veya daha fazla tüzel kişi veya bu tüzel kişilerin birlik, organizasyon veya grupları,

m) İlgili halk: EKÖK belgesi verilmesi veya yenilenmesi ya da belge şartlarının belirlenmesi hususlarında alınan kararlardan etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan halk,

n) İşletme: Tesis/tesisler ve faaliyetlerin hukuki varlığını,

o) İşletmeci: EKÖK belgesine tabi olan faaliyet veya işletmenin tamamını veya bir kısmını işleten ve mülkiyet hakkı, kiralama veya diğer kanuni yetkilerle kullanma hakkına sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

ö) Kirlilik: İnsan faaliyetlerinin doğrudan veya dolaylı neticesi olan maddelerin, titreşimlerin, ısının ve sesin, insan sağlığına, çevre kalitesinemaddi varlıklara zararlı olabilecek veya çevrenin kalitesini bozacak ve meşru amaçlarla kullanılmasına engel olabilecek şekilde havaya, suya veya toprağa bırakılmasını,

p) Madde: 07/09/1985 tarihli ve 18861 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Tüzüğü’nün 2 nci maddesinde tanımlanan radyoaktif maddeler, 13/08/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmeliğin” 4 üncü maddesinde tanımlanan genetiği değiştirilmiş mikroorganizmalar ve 18/03/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu’nun 2 nci maddesinde tanımlanan genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar tanımına giren maddeler hariç olmak üzere katı, sıvı ve gaz halindeki kimyasal element ve bileşikleri,

r) Mevcut durum raporu: 17 inci madde birinci fıkrada o bendinde tanımlanan ve sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte toprak ve yer altı suyunun kirlilik durumu hakkında hazırlanan raporu,

s) Mevcut en iyi teknikler (MET): Emisyonların çevre üzerindeki etkilerinin bütün olarak önlenmesi, bunun mümkün olmadığı durumlarda en aza indirilmesi amacıyla belirlenmiş emisyon sınır değerlerini ve EKÖK belgesinin diğer şartlarına temel oluşturacak en etkin, ileri ve uygulanabilir teknikleri,

1) Teknikler: Kullanılan teknolojiyi ve tesisin tasarlanma, inşa, bakım, işletme ve devreden çıkarma yöntemlerini,

2) Mevcut teknikler: İşletmeci tarafından teknik ve ekonomik olarak uygulanabilir olduğu sürece, ülkemizde üretilmesine veya kullanılıyor olmasına bakılmaksızın, sektörde ekonomik ve teknik olarak sürdürülebilir koşullar ve maliyetler ile avantajlar dikkate alınarak uygulanan teknikleri,

3) En iyi: Çevrenin bir bütün olarak en yüksek düzeyde korunmasında en etkili olanı,

ş) MET Referans dokümanı (MET-Ref dokümanı): Ek-I listesinde yer alan faaliyetler için Ek II listesinde yer alan kriterler dikkate alınarak, sektörel olarak hazırlanan uygulanan teknikleri, mevcut emisyonları, azaltım seviyelerini, METlerin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmuş kriterleri, MET sonuç belgelerini ve gelişmekte olan teknikleri içeren dokümanı,

t) MET sonuç belgesi: MET-Ref dokümanının; MET’lerle ilgili sonuçlar, tanımlar, MET uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi için gerekli bilgiler, MET-İES, izleme, azaltım seviyeleri ve saha iyileştirilmesi uygulandığı durumlarda iyileştirme tedbirlerine ilişkin kısımlarını içeren belgeyi,

u) MET’ler ile ilişkili emisyon seviyeleri: (MET-İES): MET sonuç belgelerinde, belli bir zaman dilimi içerisinde, belirli referans koşullar altında ortalama bir değer olarak ifade edilen, MET veya MET kombinasyonu uygulanarak elde edilen, normal işletme koşullarında erişilen emisyon sınır değeri aralığını,

ü) Mevcut tesis: Bu Yönetmeliğin Ek-I’inde tanımlanan tesislerden Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce kurulmuş veya ÇED mevzuatına göre kurulması uygun bulunan tesisler,

v) Önemli değişiklik: Bir tesisin yapısında veya işleyişinde, insan sağlığı ve çevre üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilecek olan ve 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan değişiklik veya genişletmeyi,

y) Önemsiz değişiklik: Bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamı dışında kalan, işletmenin özelliklerinde, işleyişinde veya boyutlarındaki diğer değişiklikleri,

z) Sektör başuzmanı: EKÖK belgesi başvuru dosyasındaki bilgilere istinaden EKÖK belgesi değerlendirme, değişiklik ve gözden geçirme süreçlerinde ilgili raporları hazırlamak üzere süreçlerin koordinasyonunu sağlamaktan ve raporların tamamından sorumlu Bakanlıkça yetkilendirilmiş uzmanı,

aa) Sektör uzmanı: EKÖK belgesi başvuru dosyasındaki bilgilere istinaden EKÖK belgesi değerlendirme, değişiklik ve gözden geçirme süreçlerinde proje raporunu hazırlamak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş uzmanı,

bb) Proje tanıtım dosyası: 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğince tanımlanan Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelere, ÇED uygulanmasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosyayı,

cc) Tehlikeli maddeler: 30/12/2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında tanımlanan maddeyi, karışımı veya müstahzarı,

çç) Tesis: Ek- I listesinde yer alan bir veya birden fazla faaliyetin, bu faaliyetlerle teknik bağlantısı olan ve kirlilik üzerinde etkisi olabilecek, aynı sahada bulunan ilgili diğer işlemlerin yürütüldüğü sabit bir faaliyeti ve faaliyetlerin bütünü,

dd) Uygunluk raporu: EKÖK belgesinde belirtilen şartların yerine getirildiğini belirlemek amacıyla Bakanlık tarafından yapılan uygunluk kontrolü sonrasında verilen raporu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Yaklaşımı Temel İlkeler Ve Genel Esaslar

Entegre kirlilik önleme ve kontrole yönelik çalışmalar

Madde 5- (1) Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde başta MET’ler, eko-verimlilik, temiz üretim, yeşil girişimcilik, endüstriyel simbiyoz, eko-inovasyon ve yeşil ekonomi vb. konulardaki çalışmalar Bakanlıkça yürütülür.

(2) Bu kapsamda yürütülen çalışmalara ilişkin ülke politika ve stratejilerinin belirlenmesi amacıyla; ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen her türlü çalışma Bakanlığa bildirilir.

(3) Söz konusu alanlara ilişkin ilgili mevzuat ve dokümanlar Bakanlıkça yayımlanır.

EKÖK belgesi kapsamında uygulanacak esasların belirlenmesi

Madde 6- (1) EKÖK belgesi kapsamında uygulanacak emisyon sınır değerleri, usuller ve esaslara ilişkin MET Sonuç Belgelerine dayanan sektörel mevzuat Bakanlıkça yayımlanır.

(2) MET’lerdeki gelişmeler ve herhangi bir yeni MET sonuç belgesinin yayımlanması ya da mevcut MET sonuç belgesinin güncellenmesi hususları Bakanlıkça takip edilir ve gerekli görüldüğü hallerde MET Sonuç Belgelerine dayanan sektörel mevzuat Bakanlıkça güncellenir.

(3) EKÖK belgelendirme sürecinde hazırlanan mevcut durum raporu, değerlendirme raporu, değişiklik raporu, gözden geçirme raporu ve uygunluk raporlarına ilişkin usul ve esasları içeren mevzuat ve rehber dokümanlar Bakanlıkça yayımlanır.

EKÖK belgesine tabi tesisler

Madde 7- (1) Bu Yönetmeliğin Ek- I Listesinde yer alan faaliyetlerin gerçekleştirildiği tesislerin inşası, kurulması, işletilmesi veya yer değiştirmesi ve bu tesislerde her türlü önemli değişikliğin yapılabilmesi için EKÖK belgesi alınması zorunludur. Daha önce Ek I’de yer almayan faaliyeti gerçekleştiren bir tesis eğer yapılacak değişiklikle birlikte Ek- I listesinde yer alan eşik değerlere ulaşıyorsa; tesisin EKÖK belgesi alması zorunludur.

(2) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine tabi faaliyetlerde EKÖK belgesi başvurusu, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek- I Listesi için özel formata göre hazırlanmış ÇED raporunun sunulmasını, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek- II Listesi için proje tanıtım dosyasının sunulmasını takiben başlar.

(3) EKÖK belgesi Bakanlık merkez teşkilatı tarafından verilir. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda, bu yetkisini sınırlarını belirleyerek Valiliklere devredebilir.

Genel bağlayıcı kurallar

Madde 8- (1) Bakanlık, EKÖK belgesi alma yükümlüğüne ek olarak, Ek- I listesinde yer alan faaliyetlerin bazı kategorileri için genel bağlayıcı kurallar getirebilir.

(2) Genel bağlayıcı kuralların bulunduğu durumlarda EKÖK belgesi bu kuralları da kapsayacak şekilde hazırlanır.

(3) Genel bağlayıcı kurallar, 9 uncu madde esaslarını sağlayacak şekilde entegre yaklaşıma uygun ve EKÖK belgesi koşulları ile ulaşılabilecek seviyede çevre koruması sağlayacak şekilde belirlenir.

(4) Genel bağlayıcı kurallar, MET’lerdeki gelişmeler ve 28 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki hususlar dikkate alınarak güncellenir.

Emisyon sınır değerleri, eşdeğer parametreler ve teknik tedbirlerin belirlenmesi esasları

Madde 9- (1) Kirletici maddelere ilişkin emisyon sınır değerleri, emisyonların ilgili ünite çıkış noktası için geçerlidir. Sınır değerler belirlenirken, ünite çıkış noktasından önce yapılan seyreltmeler dikkate alınmaz. Kirletici maddelerin suya dolaylı deşarjı ile ilgili olarak, işletmenin emisyon sınır değerleri belirlenirken alıcı ortama deşarj noktasındaki su arıtma tesisinin etkisi dikkate alınır. Ancak bu durumda da en yüksek seviyede çevre korunması ve kirliliğin önlenmesi zorunludur.

(2) Emisyon sınır değerleri ve bunlara eşdeğer parametreler ve teknik tedbirler, herhangi bir tekniğin veya özel bir teknolojinin kullanılması şartı getirilmeden, Ek-I kapsamında yer alan faaliyetlerin teknik özellikleri, coğrafi konumu ve yerel çevre şartları dikkate alınarak, MET’e dayalı olarak belirlenir.

(3) EKÖK belgesine esas teşkil eden emisyon sınır değerleri, aşağıdaki şekilde belirlenir:

a) MET-Ref dokümanından alınan MET’lere ilişkin sonuçlar, bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları hariç tutulmak üzere, herhangi bir teknik veya özel teknoloji kullanımı tarif edilmeksizin, MET sonuç belgesi olarak uygulanır.

b) Emisyonların niteliği ve bir çevresel ortamdan diğerine geçme kabiliyetleri dikkate alınır.

c) EKÖK belgesi şartları, taraf olunan uluslararası sözleşmelerde yer alan taahhütleri yerine getirmek için kurallar içerir ve bir bütün olarak çevrenin yüksek seviyede korunmasını temin edecek şekilde belirlenir.

ç) Emisyonların insan sağlığına ve bir bütün olarak çevre şartlarına etkisi dikkate alınır.

d) Mevzuatta belirlenen emisyon sınır değerleri kesinlikle aşılamaz.

(4) Emisyon sınır değerleri, MET’lerde belirtilen zaman dilimlerine eşit veya daha kısa zaman dilimleri için ve MET’deki referans şartlar esas alınarak belirlenir.

(5) Bakanlık, çevre kalite standartlarının sağlanabilmesi amacıyla, MET-İES aralığında kalmak şartıyla, süreli ya da süresiz olarak emisyon sınır değerlerini daha düşük veya yüksek belirleyebilir. Düşük veya yüksek emisyon sınır değerleri geçerli olacak alan ve bölgeler Bakanlıkça ilan edilir.

(6) Bakanlık, EKÖK belgesi koşullarında belirtmek kaydıyla, toplamda dokuz ayı aşmayan bir süre boyunca MET-Ref dokümanında belirtilmiş olan gelişmekte olan tekniklerin test edilmesi ve kullanılması için üçüncü ve dördüncü fıkraların gerekliliklerinden ve 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinden geçici muafiyetler verebilir. Belirtilen süreden sonra, faaliyetin en azından EKÖK belgesi koşullarında da belirtilen MET-İES’lerine uygun faaliyet göstermesi sağlanır ya da uygulama sonlandırılır.

(7) Bakanlık, MET’deki gelişmeler ve herhangi bir yeni MET sonuç belgesinin yayınlanması ya da mevcut MET sonuç belgesinin güncellenmesi hususlarını takip eder ve bu bilgileri ilgili halkın erişimine açar.

(8) Bakanlık, özellikle MET-Ref dokümanında belirtilen gelişmekte olan teknikler olmak üzere gelişen tekniklerin uygulanmasını destekler.

İzleme gerekliliklerinin belirlenmesi

Madde 10-(1) Bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen izleme şartları, uygun olduğu takdirde, MET sonuç belgelerinde yer alan izleme sonuçları esas alınarak belirlenir.

(2) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan periyodik izleme sıklığı, her işletme özelinde veya genel bağlayıcı kurallar olarak Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Periyodik izleme, asgari düzeyde yeraltı suyu için 5 yılda bir, toprak için ise 10 yılda bir gerçekleştirilir. İşletmeden kaynaklanan kirlilik riski değerlendirme sonuçlarına göre Bakanlık

tarafından bu süreler yeniden değerlendirilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak tüm ölçüm ve analiz faaliyetleri, Bakanlıktan yetki almış laboratuvarlarca yürütülür.

Çevre kalite standartları

Madde 11- (1) Çevre kalite standardının, MET'lerle erişilebilenden daha sıkı şartlar gerektirmesi halinde, diğer çevre kalite standartlarına olumsuz etki getirmeksizin EKÖK belge alma kapsamına ek önlemler dahil edilir.

Bilgiye erişim ve halkın katılımı

Madde 12- (1) Bakanlık; aşağıda yer alan işlemlere, halkın etkin ve zamanında katılımını sağlar.

- a) Yeni işletmelere EKÖK belgesi verilmesi,
- b) İşletmelere önemli değişiklik için EKÖK belgesi verilmesi,
- c) Bir işletmeye yönelik EKÖK belgesi veya belge şartlarının 28 inci maddeye göre güncellenmesi,

(2) Bu maddenin 1 inci bentinde belirtilen süreçlerde aşağıdaki bilgileri Bakanlık resmi web sitesinde yayımlayarak halkın erişimine açar.

- a) Gizli nitelikte olan bilgiler dışında başvuru dosyasındaki bilgiler,
- b) EKÖK belgesinde yapılacak güncellemeler dahil olmak üzere belgelendirme kararının içeriği ve belgenin bir örneği,
- c) EKÖK belgesi verilmesi kararının temel alındığı gerekçeler,
- ç) MET ve MET-İES dikkate alınarak belirlenen emisyon sınır değerleri de dahil olacak şekilde 23 üncü maddede yer alan EKÖK belgesi şartlarına ilişkin açıklama,
- d) Bakanlık, 29 uncu madde gereğince faaliyetlerin kesin olarak sonlandırılması halinde işletmeci tarafından alınacak tedbirlere ilişkin bilgileri.

(3) Halkın bilgilendirilmesi sürecinin başlangıcından, bu Yönetmeliğin 20 inci maddesi kapsamında EKÖK belgesine ilişkin karar taslağının düzenlenmesine kadar geçen sürede halk, proje ile ilgili itiraz dilekçelerini Bakanlığa sunabilir.

(4) Yetkili merci kendisine iletilen bir çevresel bilgi talebini, söz konusu bilginin açıklanmasının aşağıdaki hususlar üzerinde ters etkileri olacaksa, geri çevirebilir:

- a) Yetkili idarelerin prosedürlerinin gizliliği, kanunla düzenlenmiştir;
- b) Uluslararası ilişkiler, halkın güvenliği veya milli savunma;
- c) Hukuki dava süreci, kişilerin adil yargılanma süreci geçirmeleri veya bir yetkili idarenin cezai nitelik taşıması ya da disiplin ile ilgili bir soruşturmayı yürütebilmesi;
- ç) Kamu yararına istatistikî gizlilik ve vergi gizliliği de dahil olmak üzere, gizliliğin meşru ekonomik çıkarların korunmasına yönelik olduğu yasalarla öngörülmesi durumunda ticari veya sanayi/sınai ile ilgili bilgilerin saklanması;
- d) Fikri mülkiyet hakları;
- e) Gerçek kişilere ait kişisel bilgilerin ve/veya dosyaların gizliliği, söz konusu kişinin bu bilgilerin halka açılmasına onay vermemesi ve söz konusu gizliliğin mevzuatla sağlanması durumunda;
- f) Herhangi bir baskı altında olmaksızın ve yasal bir zorunluluk olmaksızın tamamen gönüllü olarak istenilen bilgileri sağlayan kişinin çıkarları veya korunması, kişi söz konusu bilgilerin paylaşılmasına izin vermedikçe;
- g) İstenilen bilgilerin işaret ettiği hallerde çevrenin korunması, örneğin nadir görülen türlerin lokasyonu gibi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Belgesine İlişkin Yasal Prosedür

İşletmecinin yükümlülükleri ve uyulması gereken genel esaslar

Madde 13-(1) Bu Yönetmeliğin kapsamına giren faaliyetlerin gerçekleştirildiği işletmeler;

- a) EKÖK belgesini almak ve belge şartlarını yerine getirmekle,

- b) EKÖK belgesinde yer alan şartlara uygun faaliyet gösterildiğinin kontrol edilmesi amacıyla, çevre mevzuatı kapsamında istenen bilgi ve belgeleri Bakanlığa ibraz etmekle,
- c) İşletmede yapılması planlanan her türlü önemli ya da önemsiz değişiklik konusunda Bakanlığa bilgi vermekle,
- ç) İşletmenin sahibinin veya adının değişmesi halinde, yapılan değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren 20 (yirmi) iş günü içinde Bakanlığa bilgi vermekle,
- d) Meydana gelebilecek kazaların önlenmesi ve insan sağlığı ile çevre kalitesine etkilerinin sınırlandırılması amacıyla ilgili mevzuatla belirlenen gerekli tedbirleri almakla,
- e) Çevreyi etkileyebilecek herhangi bir olay veya kaza olması durumunda Bakanlığa derhal bilgi vermekle, kazaların çevre kalitesi ve insan sağlığına olumsuz etkilerinin önlenmesi ve azaltılması için Bakanlık tarafından gerekli görülen tedbirleri almakla,
- f) Saha ziyaretleri, denetleme ve kontrol faaliyetlerinde yardım ve işbirliğini sağlamakla, yükümlüdür.
- (2) EKÖK belgesi almakla yükümlü işletmelerin kurulması ve işletilmesi sırasında;
- a) Özellikle MET uygulanarak kirliliğin önlenmesi ve azaltılması için gerekli önleyici tüm tedbirlerin alınması,
- b) Atık oluşumunun önlenmesi, en aza indirilmesi veya atığın olduğu durumlarda atığın, yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım işlemleri için hazırlanması ya da bunun teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı durumlarda atığın, çevre üzerindeki her türlü etkiyi önlemek veya azaltmak suretiyle bertaraf edilmesi,
- c) Enerji, su, hammadde ve diğer kaynakların verimli kullanılması,
- ç) Faaliyetlerin kesin olarak sona ermesi durumunda kirlilik riskinin önlenmesi ve faaliyet sahasının 29 uncu maddede tanımlanan hale getirilebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, esastır.

İşletmelerde yapılan değişikliklere yönelik hükümler

Madde 14-(1) İşletmeci, EKÖK belgesine tabi olan bir tesiste yapılması planlanan önemli veya önemsiz değişiklikleri, bu değişiklikler gerçekleştirilmeden önce Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. İşletmeci yapılması planlanan değişikliğin önemli veya önemsiz değişiklik olarak kabul edilme gerekçesini; sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte bu maddenin diğer fıkraları ve Ek-IV kapsamındaki hususlara dayanarak hazırlanacak değişiklik raporunu esas alarak belirler ve bu maddenin ikinci fıkrasındaki hususlar doğrultusunda Bakanlığa bildirir. Bu gerekçeleri destekleyen ilgili tüm dokümanlar bilgilendirmeye ek olarak sunulur.

(2) Bir tesisin ardıl olarak önemli olmayan değişiklikler yapması durumunda iki veya daha fazla önemli olmayan değişikliğin toplamının Ek I'de yer alan sınır değerlere ulaşması veya Ek IV'de tarif edilen durumların gerçekleşmesi halinde önemli değişikliğe dönüşür.

(3) Bir tesiste veya faaliyette yapılacak değişikliğin önemli kabul edilmesi için; önerilen değişikliğin güvenlik, insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkisinin büyüklüğü Ek- IV kapsamında Bakanlık tarafından değerlendirilir.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan değerlendirmeye göre, değişikliğin Bakanlık tarafından önemli değişiklik olarak kabul edilmesi durumunda EKÖK belgesi yenilenir. Değişiklik, yeni EKÖK belgesi verilinceye kadar gerçekleştirilemez.

(5) Bir tesisin yapısında veya işleyişinde yapılması planlanan herhangi bir değişiklik veya genişletmenin en az Ek- I listesinde belirtilen kapasite eşikleri kadar olması durumunda değişiklik önemli kabul edilir.

(6) Değişikliğin önemli veya önemsiz olduğu, önemsiz ise EKÖK belgesinin yenilenip yenilenmeyeceği, Bakanlık tarafından başvurunun Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren (40) kırk iş günü içerisinde değerlendirilerek karara bağlanır.

EKÖK Belgesi Kapsamında Bilgi ve Belge Temini

Madde 15- (1) Bu Yönetmelikte tanımlanan EKÖK belgesi verilmesi sürecinde ilgili kurum ve kuruluşlar 31 ve 32 inci maddelerde tanımlanan yetkililere bilgi ve belgelerin sağlanmasından sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Belgesi Başvurusu ve İzin Verilmesi

EKÖK belgesi ve diğer izinler

Madde 16- (1) EKÖK belgesi başvurusu, Ek-I listesinde yer alan faaliyetleri gerçekleştiren işletmeler için çevre danışmanlık firmaları ya da çevre yönetim birimi veya tesiste istihdam edilen çevre görevlisi tarafından yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğin Ek-I'inde yer alan faaliyetleri gerçekleştiren işletmeler için EKÖK belgesi başvurusu elektronik veya mobil imza ile elektronik ortamda (EKÖK Belgelendirme Sistemi) Bakanlığa yapılır.

(3) Bu Yönetmeliğin Ek-I'inde yer alan faaliyetleri gerçekleştiren işletmelerin EKÖK belgesi başvurularında Yönetmelikte belirtilen bilgi, belge ve raporları sunması zorunludur.

(4) Bakanlığa yapılan başvurunun sonuçlanmasına kadar olan süreç içerisinde sunulan bilgi, belge ve raporların doğruluğu, mevzuata uygunluğu ve doğacak hukuki sonuçlar konusunda işletmeci ve süreç içerisinde yer alan yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması sorumludur. Sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte hazırlanan mevcut durum raporu, değerlendirme raporu, değişiklik raporu ve gözden geçirme raporlarından sektör başuzmanı sorumludur. Bahse konu raporlarda raporu hazırlayanların ıslak/elektronik imzasının bulunması zorunludur.

(5) Bakanlık tarafından elektronik ortamda yapılan bildirimler işletmeye tebliğ edilmiş kabul edilir.

(6) EKÖK belgesi ve 28 inci maddede yer alan gözden geçirme süreci ile ilgili işlemlerin, bu Yönetmelik Ek I'de tanımlanan faaliyetlerin gerçekleştirildiği tesislerin inşa edilmesi ve faaliyetine başlaması için gerekli olan ve çevre mevzuatı gereğince alınması gereken herhangi bir başka izinden önce tamamlanması zorunludur.

(7) Bakanlık, bir EKÖK belgesinin, aynı alan üzerinde aynı işletmeci tarafından işletilen bir veya daha fazla işletmeyi veya işletme bölümlerini kapsamına karar verebilir. EKÖK belgesinin bir veya daha fazla işletmeyi kapsadığı durumlarda belge, her işletmenin bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun faaliyet göstermesini sağlayacak koşulları içerecek şekilde düzenlenir. Aynı adreste bulunan ancak işletmecisi veya tüzel kişiliği farklı olan işletmeler ayrı ayrı EKÖK belgesi almakla yükümlüdürler.

EKÖK belgesi başvuru dosyası içeriği

Madde 17- (1) EKÖK belgesi başvuru dosyası aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerir:

a) İşletmeyi oluşturan her bir faaliyetin ayrıntılı ve açıklamalı proses iş akım şeması, ürünlerin tanımı,

b) Tesiste önemli bir değişikliğin yapılması durumunda, değişiklikten etkilenen bölümlere ilişkin bilgiler,

c) İşletmede faaliyetlerin kesin olarak durdurulması sonrasında ortaya çıkabilecek her türlü etkiyi de kapsayacak şekilde, işletmenin kurulacağı alanın çevresel durumu ve öngörülebilecek etkilere ilişkin bilgiler,

ç) Tesiste kullanılan doğal kaynaklar, üretilen veya kullanılan ham ve yardımcı maddeler, diğer maddeler ile su ve enerji miktarları,

d) Tesisin emisyon kaynakları,

e) Emisyonların çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlenmesi için tesisten kaynaklanan ve her bir ünite çıkış noktasından verilmesi öngörülen emisyonların nitelik ve miktarları,

f) Tesisten kaynaklanan emisyonların önlenmesine veya bunun mümkün olmadığı durumlarda azaltılmasına yönelik olarak önerilen teknolojiler ve tekniklere ilişkin bilgiler,

g) İşletmeci tarafından alınan tedbirler, teknikler ve önerilen teknolojiler ve alternatiflere ilişkin bilgiler,

ğ) Tesisten kaynaklanan atıkların önlenmesi ve yeniden kullanılması, geri dönüşüme ve atığın geri kazanımına ilişkin tedbirler ile ilgili bilgiler,

h) Emisyonların izlenmesi için planlanan tedbirler,

ı) Bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında planlanan tedbirlere ilişkin bilgiler,

i) ÇED özel formatına uygun olarak hazırlanan ÇED Raporunun ÇED Yönetmeliği uyarınca Bakanlığa sunulması ve ÇED raporunun formata uygunluğunun tespit edilmesini müteakip hazırlanan ÇED raporu veya Proje Tanıtım Dosyası,

j) Yönetmelik yürürlük tarihinden sonra kurulan tesislerin kurulduğu alanın planlama ile ilgili hükümlere uygunluğunu göstermek üzere, imar planı veya varsa çevre düzeni planlarını hazırlayan yetkili idareden alınacak belge,

k) Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkili idareden alınacak ve faaliyeti mevzuata göre sınıflandıran belge,

l) İşletmecinin gizli tutulmasını talep ettiği bilgilerin tanımı,

m) Mevcut işletmelerde zorunlu sigorta hakkındaki mevzuat kapsamındaki belgeler,

n) Bakanlık tarafından istenecek diğer belgeler.

o) Faaliyetin tehlikeli maddelerin kullanımını, üretimini veya salınımını kapsadığı durumlarda, işletme alanında toprak ve yer altı suyu kirliliği olasılığına ilişkin olarak işletmeci, faaliyete başlamadan önce sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte hazırlar ve başvuruya birlikte Bakanlığa sunar. EKÖK belgesinin geçerliliğinin ilk defa gözden geçirildiği durumlarda da mevcut durum raporu hazırlanır ve Bakanlığa sunulur. Mevcut durum raporu, 29 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında faaliyetlerin kesin olarak durdurulması üzerine toprak ve yer altı suyunun kirlilik durumu ile nicel bir karşılaştırma yapmak amacıyla toprak ve yer altı suyunun kirliliğini belirlemek için gerekli bilgileri içerir. Mevcut durum raporu;

1) İşletmenin kurulacağı alanın mevcut ve geçmişteki kullanımı ile ilgili bilgileri,

2) Tesis tarafından kullanılan, üretilen veya salınan tehlikeli maddelerin toprak ve yer altı suyu kirliliğine yol açma olasılığına karşı başvurunun yapıldığı tarihteki durumunu yansıtan toprak ve yer altı suyu ölçüm sonuçlarını, kapsar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen başvuru dosyasının teknik olmayan ve anlaşılır bir özeti, halkın bilgilendirilmesi amacıyla EKÖK belgesi başvurusuna ilave edilir.

EKÖK belgesi başvuru dosyasının incelenmesi

Madde 18- (1) EKÖK belgesi başvuru dosyası, Bakanlık tarafından on (10) iş günü içinde incelenir.

(2) EKÖK belgesi başvurusunun bu Yönetmeliğin 17 inci maddesinde belirtilen gereklilikleri karşılamaması durumunda başvuru sahibinden on (10) iş günü içinde hatalı ve eksik bilgilerin düzeltilmesi ve tamamlanması talep edilir. Bu talebin belirtilen sürede gerçekleştirilmemesi durumunda EKÖK belgesi başvurusunun geri çekilmiş olduğu kabul edilir ve bu yönde alınan karar ilgisizine elektronik ortamda (EKÖK Belgelendirme Sisteminde) bildirilir.

(3) Belge ve bilgilerin tamamlanması durumunda EKÖK belgesi başvurusu kabul edilir.

Halkın bilgilendirilmesi ve EKÖK değerlendirme raporu

Madde 19- (1) EKÖK belgesi başvurusu kabul edilen dosya halkın bilgilendirilmesi süreci için on beş (15) gün boyunca internet sitesi üzerinde yayınlanır ve bu süre içerisinde 12 inci madde üçüncü fıkrada belirtildiği üzere halk proje ile ilgili itirazlarını Bakanlığa sunabilir.

(2) EKÖK başvuru dosyası kabul edilen işletmeci, sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte MET ve çevre mevzuatı kapsamında aşağıda yer alan hususlar kapsamında değerlendirme raporu hazırlar:

a) Atık hakkında rapor,

b) Su deşarjı hakkında rapor,

c) Hava emisyonları ve gürültü hakkında rapor,

ç) Yer altı suyu ve toprak kirliliği hakkında rapor,

d) Mevzuat kapsamında istenen ilgili diğer raporlar.

(3) EKÖK değerlendirme raporları hazırlanması, değerlendirilmesi ve raporda imzası bulunacak sektör özelinde uzman niteliği ve sayısına ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanan mevzuat ile belirlenir.

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrasında bahsedilen mevzuatla tanımlanmayan sektörlerin değerlendirme raporlarında, EKÖK belgelendirme başvurusu yapan tesisin çevre görevlisinin, en az 1

adet sektör uzmanının ve 1 adet sektör başuzmanının elektronik imzası bulunmak zorundadır. Sektör başuzmanı EKÖK belgesi değerlendirme sürecinin koordinasyonunu sağlamaktan ve raporun tamamından sorumludur.

(5) EKÖK değerlendirme raporu hazırlama sürecine Bakanlıkça gerekli görülen hallerde katılım sağlanır.

(6) İşletmenin ÇED Olumlu Kararına esas Nihai ÇED Raporu veya ÇED Gerekli Değildir Kararına esas proje dosyası veya ÇED muafiyet yazısı işletmenin çevre görevlisi tarafından EKÖK Belgelendirme sistemine yüklenir. ÇED Olumlu Kararına esas Nihai ÇED Raporu veya ÇED Gerekli Değildir Kararına esas proje dosyası veya ÇED muafiyet yazısı olmadan diğer tüm belgeleri tamamlansa dahi EKÖK belgesi kararı verilmez.

(7) Bu madde kapsamında talep edilen belgeler, halkın bilgilendirilmesi sürecinin tamamlanmasından itibaren en geç yüz yirmi (120) iş günü içinde Bakanlığa iletilir. İşletmeciden ilave bilgi, belge ve düzeltme talep edilmesi veya ÇED sürecinin devam ettiği durumda süreç durdurulur. Ara verilen zaman dilimi EKÖK belgesi prosedürüne dahil edilmez. İşletmecinin belirtilen belgeleri temin edip Bakanlığa sunmasından sonra süreç kaldığı yerden işlemeye başlar.

Taslak EKÖK belgesi

Madde 20- (1) 19 uncu madde kapsamında tüm raporların elektronik ortamda (EKÖK Belgelendirme Sistemi) tamamlanmasından sonra Bakanlık proje için çevresel değerlendirmeyi bir bütün olarak tamamlar ve yirmi (20) iş günü içerisinde taslak EKÖK belgesini hazırlayarak elektronik sistemde (EKÖK Belgelendirme Sistemi) yayınlar.

Taslak EKÖK belgesine ilişkin itirazların değerlendirilmesi

Madde 21- (1) Taslak EKÖK belgesinin yayınlanmasından sonra, işletmeciler, yetkili idareler ve ilgili halk yayın tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde itirazlarını yazılı olarak bildirirler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürenin bitimini müteakip beş (5) iş günü içerisinde, Bakanlık itirazları inceler ve değerlendirme raporuna ilişkin itirazların raporu hazırlayanlar tarafından sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte tekrar değerlendirilmesini ister. Hazırlanan itirazlara ilişkin değerlendirme otuz (30) iş günü içerisinde Bakanlığa bildirilir.

EKÖK belgesi

Madde 22- (1) Bakanlık, 21 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sürenin sona erdiği tarihten itibaren yirmi (20) iş günü içinde EKÖK belgesini verebilir veya itiraz görüşlerini dikkate alarak EKÖK belgesi talebini reddedebilir.

(2) Bakanlık, EKÖK Belgesi verilmesi uygun bulunan işletmeye ilişkin 23 üncü maddede belirtilen şartlara göre EKÖK Belgesi düzenler ve EKÖK belge kararını, işletmeye, işletmenin bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirir.

(3) Bakanlık EKÖK Belgesini 28 inci madde ile tanımlanan gözden geçirme sürecine tabi tutulmak ve bu yönetmelik hükümlerine ve çevre mevzuatına uygun çalışmak şartıyla süresiz olarak verir.

EKÖK belgesi koşulları

Madde 23- (1) EKÖK belgesi;

a) Bu Yönetmeliğin Ek- III listesinde yer alan kirletici maddeler ve işletmeden kaynaklanabilecek diğer kirletici maddelerin niteliği ve bir alıcı ortamdan diğerine kirlilik taşınma ihtimalleri göz önüne alınarak çevre mevzuatında belirlenen emisyon sınır değerlerini,

b) Toprak ve yer altı sularının korunmasını sağlayacak uygun tedbirleri ve izlenmesine ilişkin şartları,

c) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen öncelik sırası dikkate alınarak tesisten kaynaklanan atıkların izlenmesi ve yönetimine ilişkin tedbirleri,

ç) Uygun emisyon izleme gerekliliklerinin belirlenmesi için ölçüm metodolojisi, sıklığı ve değerlendirme prosedürü,

d) Tesiste normal çalışma koşullarının dışında kalan başlatma ve kapatma işlemleri, kaçaklar, arızalar, anlık kesintiler ve faaliyetin kesin olarak durdurulması gibi durumlarla ilgili tedbirleri,

e) Çevre mevzuatı kapsamındaki diğer tedbir veya şartları,

- f) Faaliyetin durdurulması veya işletmenin kapatılmasını gerektiren şartları,
g) (b) bendi gereğince toprak ve yer altı sularına yönelik emisyonları önlemek için alınan tedbirlerin sürdürülmesi ve izlenmesi ve faaliyet alanında bulunma ihtimali olan tehlikeli maddelere ilişkin toprak ve yer altı sularının düzenli izlenmesine ilişkin bilgileri,
ğ) EKÖK belgesinde belirtilen emisyon sınır değerlerine veya ilgili diğer mevzuatta belirtilen şartlara ve genel bağlayıcı kurallara uygunluğa ilişkin şartları,
h) Tesiste uygulanabilecek diğer şartları,
- kapsar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen emisyon sınır değerleri, eşdeğer bir çevre koruma seviyesi sağlaması şartıyla, eşdeğer parametreler veya teknik tedbirlerle desteklenebilir veya yer değiştirebilir.

(3) Bakanlık, MET sonuç belgesinde tanımlanan MET'lerin kullanımıyla gerçekleştirilebilir olan koşullardan daha sıkı EKÖK belgelendirme koşullarını bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde yer alan yükümlülükleri ortadan kaldırmaksızın ilgili mevzuat kapsamında belirleyebilir.

(4) EKÖK belgesi, yerel seviyede hiçbir önemli kirliliğe sebep olmadığı takdirde sera gazı emisyonu için doğrudan emisyon sınır değerlerini kapsamaz.

(5) Bu Yönetmeliğin Ek- I listesinde yer alan kümes hayvanları ve domuz üretimi yapılan işletmeler için, bu maddenin birinci fıkrası, hayvan sağlığı ile ilgili mevzuattaki yükümlülükleri ortadan kaldırmaksızın uygulanır.

(6) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine tabi olan işletmeler için EKÖK belgesi, "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı", "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" ile nihai ÇED raporunun ve proje tanıtım dosyasının şartlarının bir özetini içerir.

(7) MET sonuç belgesi, EKÖK belgesi için esas alınır.

(8) Bakanlık tarafından, MET sonuç belgesinde açıklanmamış MET'lerden biri temel alınarak EKÖK belgelendirme koşullarının belirlendiği durumlarda, temel alınan teknik, Ek II listesinde sıralanan kriterler ve 9 uncu maddenin gerekliliklerine uygun olarak belirlenir. MET sonuç belgesinin MET_İES içermediği durumlarda, temel alınan tekniğin, MET sonuç belgesinde tanımlanan tekniklere eşdeğer bir çevre koruma seviyesi sağlaması zorunludur.

(9) Bir tesiste üretim prosesi veya yürütülen faaliyetin, MET sonuç belgelerinden herhangi birinin kapsamına girmediği veya bu sonuç belgelerinin faaliyet veya prosesin olası bütün çevresel etkilerini ele almadığı durumlarda Bakanlık, işletmecilerle yapılan ön müzakereler sonrasında Ek- II listesinde yer alan kriterlere göre MET'leri temel alan EKÖK belgesi şartlarını belirler.

Yeni veya önemli değişikliğe tabi tutulmuş işletmeler için EKÖK belgesi uygunluk incelemesi

Madde 24- (1) EKÖK belgesi verildikten sonra, inşaat tamamlanıp, faaliyete geçmeye hazır hale geldiğinde, işletmeci, Bakanlığa EKÖK belgesi uygunluk incelemesinin yapılması için başvuruda bulunur. İnceleme başvuru tarihinden itibaren otuz iş (30) günü içinde Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

(2) Yeni veya önemli değişikliğe tabi tutulmuş işletmeler, EKÖK belgesinde belirlenen koşullara uygunluğunun tespiti için incelenir. Bu inceleme olumlu ibareli uygunluk raporu ile tamamlanmadan faaliyetin işletmeye geçmesi için gereken diğer izinler için başvuru yapılamaz.

(3) İncelemede EKÖK belgesi şartlarına uygunluğun belirlenmesi halinde olumlu ibareli uygunluk raporu düzenlenir ve incelemenin tamamlandığı tarihten itibaren beş (5) iş günü içinde EKÖK belgesi uygunluk yazısı ekinde işletmeciye ve işletmenin bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilir.

(4) İnceleme sırasında işletmede EKÖK belgesi koşullarının yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde, Bakanlık işletmenin EKÖK belgesiyle uyumlu olmasını sağlamak amacıyla gerekli değişiklikleri yapması için işletmeciye, yapılacak değişikliklerin özelliklerine ve yapısına göre gerekçesini belirterek dört (4) aya kadar süre verir. Bu süre sonunda Bakanlık tarafından işletmede tekrar inceleme yapılır. İncelemede;

a) İşletmenin EKÖK belgesi şartlarını sağladığının tespit edilmesi durumunda olumlu ibareli uygunluk raporu düzenlenir ve incelemenin yapıldığı tarihten itibaren beş (5) iş günü içinde EKÖK belgesi uygunluk yazısı ekinde işletmeciye ve işletmenin bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilir.

b) İşletmede EKÖK belgesi koşullarının yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda olumsuz ibareli bir uygunluk raporu düzenlenir ve işletmeciye bildirilir. Bu durumda işletmenin faaliyete geçmesi için gereken diğer izinler için başvuru yapılamaz.

c) Bakanlık inceleme sırasında mevzuatta yapılan değişiklikten dolayı işletmede değişiklik yapılması gerektiğini tespit ederse işletmeciye 1 (bir) yıla kadar süre verebilir.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen sürelerin sonunda işletmenin EKÖK belgesi şartlarını sağlamaması halinde, Bakanlık tarafından EKÖK belgesi uygunluk tespiti için yapılmış olan başvuru süresiz olarak iptal edilir. Bu durumda işletme faaliyete geçemez ve işletmeci tarafından EKÖK belgesi süreci yeniden başlatılır.

Mevcut işletmeler için EKÖK belgesi uygunluk incelemesi

Madde 25-(1) İşletmeci EKÖK belgesi koşullarını sağladıktan sonra uygunluk incelemesi için Bakanlığa başvurur. İnceleme, başvuru tarihinden itibaren otuz (30) iş günü içinde gerçekleştirilir.

(2) İncelemede EKÖK belgesi şartlarına uygunluğun belirlenmesi halinde olumlu ibareli uygunluk raporu düzenlenir ve incelemenin tamamlandığı tarihten itibaren beş (5) iş günü içinde EKÖK belgesi uygunluk yazısı ekinde işletmeciye ve işletmenin bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilir.

(3) İnceleme sırasında işletmede EKÖK belgesi koşullarının yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde, Bakanlık işletmenin EKÖK belgesiyle uyumlu olmasını sağlamak amacıyla gerekli değişiklikleri yapması için işletmeciye, yapılacak değişikliklerin özelliklerine ve yapısına göre gerekçesini belirterek dört (4) aya kadar süre verir. Bu süre sonunda Bakanlık tarafından işletmede tekrar inceleme yapılır. İncelemede;

a) İşletmenin EKÖK belgesi şartlarını sağladığının tespit edilmesi durumunda olumlu ibareli uygunluk raporu düzenlenir ve incelemenin yapıldığı tarihten itibaren beş (5) iş günü içinde EKÖK belgesi uygunluk yazısı ekinde işletmeciye ve işletmenin bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilir.

b) İşletmede EKÖK belgesi koşullarının yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda olumsuz ibareli bir uygunluk raporu düzenlenir ve işletmeciye bildirilir. Bu durumda işletmenin faaliyete geçmesi için gereken diğer izinler için başvuru yapılamaz.

c) Bakanlık inceleme sırasında mevzuatta yapılan değişiklikten dolayı işletmede değişiklik yapılması gerektiğini tespit ederse işletmeciye 1 (bir) yıla kadar süre verebilir.

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen sürelerin sonunda işletmenin EKÖK belgesi şartlarını sağlamaması halinde, Bakanlık tarafından EKÖK belgesi uygunluk tespiti için yapılmış olan başvuru süresiz olarak iptal edilir. Bu durumda işletme faaliyete geçemez ve işletmeci tarafından EKÖK belgesi süreci yeniden başlatılır.

İşletmenin faaliyete geçmesi

Madde 26- (1) EKÖK belgesi uygunluk yazısı alındıktan sonra, işletmecinin faaliyete başlayabilmesi için alınması gereken diğer izinler ile ilgili yetkili idarelere başvuruda bulunması gerekir.

Faaliyete geçiş sonrasında numune alma ve emisyonların hesaplanması

Madde 27- (1) İzleme ve denetim ile ilgili mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaksızın, EKÖK belgesinde belirtilen emisyon sınır değerlerine uyulduğunun tespiti amacıyla, EKÖK belgesi uygunluk yazısının alınmasını müteakip 28 inci madde uyarınca faaliyete geçtiği tarihten itibaren altmış (60) iş günü içinde işletmeci ilgili parametrelere ilişkin ölçülen ve/veya hesaplanan emisyonların raporlarını Bakanlığa gönderir.

(2) Bakanlık, tesislerin büyüklüğü, konumu, çalışma şartları, çalışma gün sayısı, mevsimsel değişiklikler, prosesi gibi hususları dikkate alarak birinci fıkrada belirtilen süreyi EKÖK belgesinde, EKÖK belgesi uygunluk yazısında veya gerekçeli bir kararla uzatabilir.

Bakanlık tarafından EKÖK belge şartlarının gözden geçirilmesi ve güncellenmesi

Madde 28- (1) Bakanlık EKÖK belgesi alan ve faaliyette bulunan işletmeleri asgari 2 yılda bir olmak üzere gözden geçirme sürecine tabi tutar. Gözden geçirme sürecinde sektör başuzmanı koordinasyonunda sektör uzmanı/uzmanları ve tesisin çevre görevlisi ile birlikte tesise ilişkin EKÖK belgesi gözden geçirme raporu hazırlanarak Bakanlığa sunulur. Bu kapsamda Bakanlık aşağıdaki

fıkralar uyarınca tüm belge şartlarını tekrar gözden geçirir ve gerekli olduğu durumlarda şartları günceller. EKÖK belgesi gözden geçirme esaslarına ilişkin mevzuat Bakanlıkça yayımlanır.

(2) Bakanlık gerekli gördüğü takdirde EKÖK belgesi şartlarının tekrar gözden geçirilmesi amacıyla işletmeciden, emisyon izleme sonuçlarını ve işletme faaliyeti için geçerli MET sonuç belgesinde tanımlanan MET'ler ve MET-İES'lerin karşılaştırılmasını mümkün kılan diğer verileri talep eder. EKÖK belge şartları gözden geçirilirken, Bakanlık izleme veya denetimlerden edinilen her türlü bilgiyi kullanır.

(3) Bir işletmenin, MET sonuç belgelerinin kapsamına girmediği durumlarda, METlerdeki gelişmelerin, emisyonların önemli oranda azaltılmasına imkan verdiği hallerde, EKÖK belgesi şartları gözden geçirilir ve gerekli durumlarda güncellenir.

(4) EKÖK belgesi aşağıdaki durumlarda da gözden geçirilir ve gerekli olması halinde güncellenir:

a) İşletmeden kaynaklanan kirlilik, EKÖK belgesine ilişkin mevcut emisyon sınır değerlerinin gözden geçirilmesi veya bu gibi yeni değerlerin EKÖK belgesi kapsamına alınmasını gerektirecek kadar önemli ise,

b) Faaliyetin güvenliği, başka tekniklerin kullanılmasını gerektiriyor ise,

c) EKÖK belgesi 11 inci maddeye göre yeni veya gözden geçirilmiş çevre kalite standardıyla uyumlu olması gerekli ise,

ç) Çevre mevzuatında değişiklik olması halinde.

(5) EKÖK belgesi gözden geçirme sürecinde Bakanlık, raporun olumlu olması halinde işletmeye gözden geçirme sürecinin olumlu olduğunu bildirir ve işletme EKÖK belgesi koşullarını sağlaması şartıyla faaliyetine devam eder.

(6) EKÖK belgesi gözden geçirme sürecinde işletmede uygunsuzluk tespit edilmesi halinde faaliyet durdurulur ve işletmeciye uygunluğu sağlaması için üç (3) aya kadar süre verilir. 27 inci madde ikinci fıkrada belirtilen hususların olması halinde Bakanlık tarafından gerekçeli bir kararla bu süre uzatılabilir. Süresi içinde uygunsuzluğun giderilmesi halinde işletmeye gözden geçirme sürecinin olumlu olduğunu bildirir ve işletme EKÖK Belgesi koşullarını sağlaması şartıyla faaliyetine devam eder. Süresi içinde tamamlanmayan uygunsuzluk halinde ise EKÖK Belgesi süresiz iptal edilir ve işletme EKÖK belgesi başvurusuna yeniden başlar.

Alanın kapatılması

Madde 29- (1) Bakanlık, EKÖK belgesinin verilmesi sırasında, işletmenin çevre mevzuatında yer altı suyu ve toprağın korunmasına ilişkin olarak belirtilen yükümlülüklerini ortadan kaldırmaksızın, faaliyetlerin kesin olarak sonlandırıldığı durumlarda ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralara uyumluluğu sağlayacak şekilde EKÖK belgesi şartlarını belirler.

(2) Faaliyetin kesin olarak durdurulması üzerine işletmeci altmış (60) iş günü içinde, işletme tarafından kullanılan, üretilen veya salınan tehlikeli maddelerin yol açtığı toprak ve yer altı suyu kirlilik durumunu değerlendirir ve Bakanlığa bu değerlendirme sonuçlarını bildirir. 17 inci maddenin birinci fıkrasının (o) bendi uyarınca hazırlanan mevcut durum raporunda belirtilen duruma göre işletmenin tehlikeli maddelerle önemli toprak veya yer altı suyu kirliliğine yol açtığı durumlarda işletmeci, alanın mevcut durum raporunda belirtilen haline getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bakanlık, bu tedbirlerin teknik olarak yapılabilirliğini değerlendirir.

(3) Mevcut tesisler için, faaliyetlerin kesin olarak durdurulmasından sonra, bu Yönetmeliğe uygun olarak ilk defa EKÖK belgesi alınmasından önceki süreçte gerçekleştirilen faaliyetlerin bir sonucu olarak, toprak ve yeraltı sularında, insan sağlığı veya çevre üzerinde önemli risk oluşturacak ölçüde kirliliğe sebep olduğunun tespit edilmesi durumunda, işletmecinin bu riski ortadan kaldırmak amacıyla birtakım önlemler alması gerekebilir. Bu Yönetmeliğin 17 inci maddesinin birinci fıkrasının (o) bendinde yer alan mevcut durum raporu ve tesisin EKÖK belgesinin alınmasından önce sahip olduğu çevre izin ve lisans belgelerine göre faaliyet gösterdiği süre boyunca sahadaki toprak ve yeraltı suları kirliliğini gösteren mevcut bilgiler arasında bir karşılaştırma yapılmalıdır. Karşılaştırma sonucunda, sahanın mevcut veya gelecekteki izin verilen kullanımı göz önünde bulundurularak, faaliyetlerin kesin olarak durdurulmasından sonra, sahadaki toprak ve yeraltı sularının insan sağlığı veya çevre üzerinde önemli risk oluşturacak ölçüde kirletildiğinin tespit edilmesi durumunda, işletmeci, sahadaki risk durumunun giderilmesi amacıyla, ilgili tehlikeli maddelerin ortadan kaldırılması, kontrolü, önlenmesi veya azaltılmasını amaçlayan gerekli ek önlemleri alır.

(4) İşletmecinin ikinci fıkrada belirtilen mevcut durum raporu hazırlamasının gerekmediği durumlarda, faaliyetin kesin olarak durdurulmasından sonra ve toprak ve yer altı suyunun insan sağlığı veya çevreye önemli riskin olduğu durumlarda, bu Yönetmeliğin 17 inci maddesinin birinci fıkrasının (o) bendi kapsamında işletmenin kurulu bulunduğu alana ilişkin şartlar göz önünde bulundurularak, işletmeci alanın mevcut veya gelecekteki kullanımında risk oluşturmasının engellenmesi amacıyla, ilgili tehlikeli maddelerin ortadan kaldırılması, kontrolü, önlenmesi veya azaltılmasını amaçlayan gerekli önlemleri alır.

EKÖK belgesi ve gözden geçirme bedeli

Madde 30- (1) EKÖK belgesinin verilmesi, güncellenmesi ve yenilenmesi için ödenecek bedel ve tarifeler ile gözden geçirme bedeli her yıl faaliyetin yatırım değerine göre Bakanlık tarafından belirlenir ve Bakanlığın internet sayfasında yayınlanır.

(2) EKÖK belgesi verilmesi için ödenmesi gereken ücretler Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüklerine ödenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yetkilendirme Kapsamında Yükümlülükler

Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarının Yükümlülükleri

Madde 31- (1) EKÖK belgesi başvuru sürecinde 21/11/2013 tarihli ve 28828 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde hizmet verecek olan Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları;

a) Başvuru dosyasını, gerekli bilgileri, belgeleri ve raporları eksiksiz bir şekilde hazırlamak veya hazırlatmak ve başvuru yapmakla,

b) Eksiksiz bir alan denetimiyle elde edilen bilgilerin, belgelerin ve raporların değerlendirilmesini ve dosyada bulunan bilgilerin, belgelerin ve raporların teknik içeriklerinin ilgili mevzuata uygunluğunu ve doğruluğunu sağlamakla,

c) Gerekli tüm bilgileri, belgeleri ve raporları, belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz bir şekilde temin ve ibraz etmekle,

ç) Bakanlık, yerel yönetimler ve ilgili idareler ile hizmet verdiği faaliyet adına gerekli işlemler konusunda yazışmalar ve görüşmeler yapmakla,

d) Bakanlık tarafından bu Yönetmelik çerçevesinde yapılacak olan yerinde incelemeler esnasında tesiste en az bir çevre görevlisi bulundurmamakla,

e) Hizmet verdiği süre içinde, işletim faaliyetleri sırasında edinilen ticari sır niteliğindeki bilgileri korumakla, yükümlüdür.

Sektör Uzmanı, Sektör Başuzmanı Nitelikleri ve Yükümlülükleri

Madde 32- (1) Sektör uzman ve başuzmanlarının eğitimi, nitelikleri, belgelendirilmesi, yetkilendirmesi ve denetimine ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanan mevzuat ile belirlenir.

(2) Sektör uzmanı sınavına aşağıdaki niteliklerden herhangi birisini sağlayanlar başvurabilir:

a) Çevre Görevlisi belgesi olanlardan en az 5 yıl fiilen çalışmış ve 14001 Çevre Yönetim Sistemleri Temel Eğitimini tamamlamış olanlar,

b) Üniversitelerin sektöre uygun doğrudan ilişkili veya dolaylı ilişkili meslek grubunda öğrenimini tamamlayanlardan Mühendislik ve Kimya alanlarında doktorasını yapan ve 14001 Çevre Yönetim Sistemleri Temel Eğitimini tamamlamış olanlardan en az 3 yıl tecrübeli akademisyenler,

c) Bakanlığın çevre yönetimi, çevre denetimi, çevre izinleri, çevresel etki değerlendirilmesi, çevre yeterlik ile ilgili teknik birimlerinde en az 10 yıl çalışmış ve artık kurumla ilişkisi bulunmayan personel,

(3) Sektör başuzmanı sınavına aşağıdaki niteliklerden herhangi birisini sağlayanlar başvurabilir:

a) Sektör uzmanı belgesi alan en az 7 yıl fiilen çalışmış Çevre Görevlileri,

b) Üniversitelerin sektöre uygun doğrudan ilişkili veya dolaylı ilişkili meslek grubunda öğrenimini tamamlayanlardan Mühendislik ve Kimya alanlarında doktorasını yapan ve 14001 Çevre

Yönetim Sistemleri Temel Eğitimini tamamlamış olanlardan en az 7 yıl tecrübeli akademisyenler,
c) Bakanlığın çevre yönetimi, çevre denetimi, çevre izinleri, çevresel etki değerlendirilmesi, çevre yeterlik ile ilgili teknik birimlerinde en az 15 yıl çalışmış ve artık kurumla ilişkisi bulunmayan personel,

(4) Sektör uzmanı ve sektör başuzmanı sınavına, (2) ve (3) 'de tanımlanan niteliklere haiz adaylardan Bakanlıkça belirli dönemlerde ilan edilen eğitimlere katılım sağlayanlar girebilir. Sınav sonucunda ilgili mevzuatça belirlenen kriterlere göre başarılı sayılanlar belge almaya hak kazanır.

ALTINCI BÖLÜM

Denetim ve Yaptırımlar

İdari Yaptırımlar

Madde 33- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden işletmeler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili maddeleri uyarınca idari yaptırım uygulanır.

EKÖK belgesi şartlarının ihlal edilmesi

Madde 34- (1) EKÖK belgesi şartlarının ihlal edilmesi durumunda işletmeci aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir;

a) Bakanlığı derhal bilgilendirir.

b) Mümkün olan en kısa zamanda belge şartları ile uygunluğun tekrar sağlanması için gerekli önlemleri alır.

c) EKÖK belge koşullarına uygunluğun sağlanması için Bakanlık tarafından belirlenen tamamlayıcı önlemleri alır.

(2) EKÖK belgesinin şartlarının insan sağlığına doğrudan zarar verecek veya çevre üzerinde doğrudan olumsuz etkiye sebep olacak şekilde ihlal edilmesi durumunda, bu maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine uygun olarak EKÖK belgelendirme koşullarına uyum sağlanıncaya kadar, tesisin faaliyeti durdurulabilir. Faaliyetin durdurulması, Çevre Kanununda yer alan cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.

İzleme ve denetim

Madde 35- (1) EKÖK belgesinin verilmesi sonrasında izleme ve denetleme faaliyetleri yürürlükteki çevre mevzuatı kapsamında gerçekleştirilir.

Çevre iznine ilişkin hükümler

Madde 36- (1) Bu Yönetmeliğin Ek- I listesinde yer alan faaliyetlerden herhangi birini gerçekleştiren işletmeler bu Yönetmelik yürürlük tarihi itibarıyla 10/09/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği'ne göre çevre izni almazlar, bu Yönetmelik'te belirlenen şartlara göre EKÖK belgesi almakla yükümlüdürler.

Mevcut tesisler için geçiş dönemi

Geçici Madde 1- (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ü) bendinde tanımlanmış olan mevcut tesislerin uyum tarihi Bakanlıkça hazırlanan mevzuatla belirlenir. Söz konusu tesisler bu Yönetmelik hükümlerine göre EKÖK belgesi almakla yükümlüdürler.

(2) Bu yönetmeliğin yayım tarihinden sonra kurulan Ek I'de tanımlanan faaliyetleri gerçekleştiren tesislerden Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine tabi olmayanlar 31/12/2023 tarihinden sonra EKÖK belgesi almakla yükümlüdürler.

(3) Bu yönetmeliğin yayım tarihinden sonra kurulan Ek I'de tanımlanan faaliyetleri gerçekleştiren tesislerden Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre izni alanlar 31/12/2023 tarihinden sonraki ilk çevre izni yenileme sürecinde EKÖK belgesi almakla yükümlüdürler.

ÇED Yönetmeliğine tabi projeler için geçiş dönemi uygulaması

Geçici Madde 2- (1) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce ÇED Yönetmeliği kapsamında "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı almış projeler ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte ÇED Yönetmeliği'nin 14/3 ve 17/3 maddeleri kapsamında "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının geçerlilik sürelerini doldurmamış projeler ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte üretim faaliyetlerine başlamamış projeler için EKÖK belgesi verilmesini müteakip,

proje sahibi veya yetkili temsilcisinin projede yapılacak değişiklikleri Bakanlığa bildirmesi zorunludur.

(2) Projede EKÖK belgesi kapsamında yapılacak değişikliklere, ÇED Yönetmeliği hükümleri uygulanmaz. Yapılacak değişiklikler, kapasite artışı olması durumunda Bakanlıkça ÇED Yönetmeliği kapsamında yeniden değerlendirilir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

Madde 37 –(1) Bu Yönetmelik, 24/11/2010 tarihli ve 2010/75/EC sayılı Endüstriyel Emisyonlar (Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol) Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlük

Madde 38- (1) Bu Yönetmelik 31/12/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 39- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

BU YÖNETMELİK KAPSAMINDAKİ FAALİYETLERİN KATEGORİLERİ

Aşağıda verilen eşik değerler genel olarak üretim kapasiteleri veya üretim miktarlarını göstermektedir. Aynı tesis içinde aynı alt başlık kapsamında birkaç faaliyet birden yürütülmesi halinde bu faaliyetlerin kapasiteleri toplanır. Atık yönetimi faaliyetlerinde bu hesaplama 5.1, 5.3(a) ve 5.3(b) faaliyetleri düzeyinde geçerlidir.

1. Enerji üretimi
 - 1.1. Yakma sistemi anma ısı gücü 50 MW ve üzerinde olan tesisler
 - 1.2. Petrol ve petrol ürünlerinin ve gazların rafine edildiği tesisler
 - 1.3. Kok üretimi tesisi
 - 1.4. Gazlaştırma veya sıvılaştırma tesisi
 - (a) Kömür
 - (b) Yakma sistemi anma ısı gücü 20 MW ve üzerinde olan tesislerde kullanılan diğer yakıtlar
2. Metal üretimi ve işlenmesi
 - 2.1. Metal cevheri (sülfür cevheri dâhil) kavurma ve sinterleme
 - 2.2. Sürekli döküm dahil pik demir ve çelik üretimi (birinci veya ikinci ergitme) saat başına 2,5 ton üzeri kapasiteyle
 - 2.3. Demir metallerinin işlenmesi:
 - (a) Saat başına 20 tondan fazla ham çelik kapasiteli sıcak haddeleme tesislerinin işletilmesi;
 - (b) Çekiç başına 50 kilojul üzerinde enerjisi bulunan çekiçlerin olduğu ve kalorifik gücün 20 MW üzerinde olduğu demirhanelerin işletilmesi,
 - (c) 2 ton/saat ham çelikten daha yüksek girdiyle erimiş koruyucu metal kaplamaların tatbiki.
 - 2.4. Üretim kapasitesi günlük 20 ton üzerinde olan demir çelik dökümhaneleri işletilmesi
 - 2.5. Demir dışı metallerin işlenmesi:
 - (a) Cevherden, konsantrelerden ve ikincil hammaddelerden kaynaklardan metalürjik, kimyasal veya elektrolitik işlemlerle demirli dışı metal elde edilmesi,
 - (b) Demir dışı metallerin, geri dönüştürülmüş ürünlerin eritilmesi, alaşımlanması ve demir dışı metal dökümhane kurşun ve kadmiyum için günlük 4 tonu aşan, diğer metaller için günlük 20 tonu aşan eritme kapasitesiyle işletilmesi.
 - 2.6 İşlem teknesi hacmi 30 m³ üzeri olan metallerin veya plastik malzemelerin elektrolitik veya kimyasal işlemlerle yüzey işlenmesinin yapılması
3. Mineral endüstrisi
 - 3.1. Çimento, kireç ve magnezyum oksit üretimi:
 - (a) Günlük üretim kapasitesi 500 ton üzerinde olan döner fırınlarda veya günlük üretim kapasitesi 50 ton üzerinde olan diğer fırınlarda çimento klinkeri üretilmesi,
 - (b) Günlük üretim kapasitesi 50 ton üzerinde olan fırınlarda kireç üretilmesi,
 - (c) Günlük üretim kapasitesi 50 ton üzerinde olan fırınlarda magnezyum oksit üretilmesi.
 - 3.2. Asbest veya asbest bazlı ürünler imalatı
 - 3.3. Günlük 20 ton üzerinde ergitme kapasitesiyle cam ve fiberglas üretimi
 - 3.4. Günlük 20 ton üzeri ergitme kapasitesiyle minerallerin eritilmesi ve mineral liflerinin üretimi
 - 3.5. Seramik ürünlerinin, özellikle kiremit, tuğla, refrakter tuğla, dayanıklı çanak, çömlek, fayans veya porselenin pişirme yöntemiyle günlük 75 ton üzerinde üretim kapasitesiyle ve/veya 4 m³ ü aşan fırın kapasitesi ve fırın başına 300 kg/m³ üzeri yoğunlukla üretilmesi
4. Kimya endüstrisi

Bu faaliyet kategorisi içinde yer alan üretimler, 4.1 ila 4.6 bentlerinde belirtilen maddelerin veya madde gruplarının kimyasal veya biyolojik işlemlerle endüstriyel ölçekte üretimi anlamındadır.

 - 4.1. Organik kimyasalların üretimi, örneğin:
 - (a) Basit hidrokarbonlar (düz zincirli₁₀₋₂₀, halkalı, doymuş, doymamış, alifatik veya aromatik);
 - (b) Alkoller, aldehitler, ketonlar, karboksilik asit, esterler ve ester, asetat, eter, peroksit, epoksi reçineleri karışımları gibi oksijen içeren hidrokarbonlar,
 - (c) Sülfürlü hidrokarbonlar,
 - (d) Aminler, amitler, azot bileşikleri, nitro bileşikler, nitrat bileşikleri, nitriller, siyanatlar, izosiyanatlar gibi nitrojenli hidrokarbonlar,

- (e) Fosfor içeren hidrokarbonlar,
- (f) Halojenli hidrokarbonlar,
- (g) Organometalik bileşikler,
- (h) Plastik materyaller (polimer, sentetik elyaf ve selüloz bazlı elyaf),
- (i) Sentetik kauçuk,
- (j) Boyalar ve pigmentler,
- (k) Yüzey aktif ve sürfaktif maddeler.

4.2. İnorganik kimyasalların üretimi, örneğin:

- (a) Amonyak, klor veya hidrojen klorür, florür veya hidrojen florür, karbon oksitler, sülfür bileşikleri, nitrojen oksitler, hidrojen, sülfür dioksit, karbonil klorür gibi gazlar,
- (b) Kromik asit, hidroflorik asit, fosforik asit, nitrik asit, hidroklorik asit, sülfürik asit, oleum, sülfürlü asitler gibi asitler,
- (c) Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazlar,
- (d) Amonyumklorür, potasyum klorat, potasyum karbonat, sodyum karbonat, perborat, gümüş nitrat gibi tuzlar,
- (e) Non-metaller, metal oksitler ve kalsiyum karpit silikon, silikon karpit gibi, diğer inorganik bileşikler.

4.3. Fosfor, nitrojen veya potasyum bazlı gübrelerin üretimi (basit veya kompleks gübreler)

4.4. Bitki koruma ürünleri veya biyosit üretimi

4.5. Ara ürünler dâhil farmasötik ürünlerin üretimi

4.6. Patlayıcı üretimi

5. Atık yönetimi

5.1 Aşağıdaki faaliyetlerden birini veya daha fazlasını kapsayacak şekilde Günlük 10 ton üzerinde kapasite ile tehlikeli atığın bertarafı veya yeniden kazanımı:

- (a) Biyolojik işleme,
- (b) Fiziksel-kimyasal işleme,
- (c) 5.1 ile 5.2’de belirtilen faaliyetlerin herhangi birinden önce harmanlama veya karıştırma,
- (d) 5.1 ile 5.2’de belirtilen faaliyetlerin herhangi birinden önce tekrar paketlenme,
- (e) Solvent yeniden kazanma / yeniden üretme;
- (f) Metaller ve metal bileşikler dışında inorganik materyallerin geri dönüşümü / iyileştirilmesi
- (g) Asitler veya bazların yeniden üretimi,
- (h) Kirliliğin azaltılması için kullanılan bileşenlerin geri kazanılması,
- (i) Bileşenlerin katalizörlerden geri kazanılması,
- (j) Petrolün tekrar rafine edilmesi ve diğer amaçlarla yeniden kullanılması,
- (k) Yüzeyde toplama,

5.2. Atık yakma veya birlikte atık yakma tesislerinde atıkların bertarafı veya geri kazanılması:

- (a) Saatte 3 ton üzeri kapasite ile tehlikeli olmayan atıkların bertarafı veya yeniden kazanılması,
- (b) Günlük 10 ton üzeri kapasite ile tehlikeli atıkların bertarafı veya yeniden kazanılması.

5.3

(a) Günlük kapasitesi 50 ton’un üzerinde olan, aşağıdaki faaliyetlerden birini veya birkaçını kapsayan, kentsel atık su arıtma tesisleri ile ilgili 8 Ocak 2006 tarihli 26047 sayılı yönetmelik (91/271/EEC) kapsamında yer alan faaliyetleri hariç tutan, tehlikeli olmayan atıkların bertarafı:

- i. Biyolojik işleme,
- ii. Fiziksel-kimyasal işleme,
- iii. Atık yakma veya birlikte atık yakma için atığın ön arıtması,
- iv. Cüruf ve küllerin işlenmesi,
- v. Metal atıkların öğütücülerde işleminden geçirilmesi (Atık elektrik ve elektronik gereçler, hurda araçlar ve parçaları dâhil).

(b) Günlük kapasitesi 75 ton’un üzerinde olan aşağıdaki faaliyetlerden birini veya birkaçını kapsayan, 8 Ocak 2006 tarihli 26047 (91/271/EEC) sayılı yönetmelik kapsamında yer alan faaliyetleri hariç tutan tehlikeli olmayan atıkların geri kazanımı ya da geri kazanımı ile bertarafı karışımı işlem:

- i. Biyolojik işleme,
- ii. Atıkları yakma veya birlikte yakma öncesinde ön işleme,
- iii. Cüruf ve küllerin işlenmesi,

- iv. Metal atıkların öğütücülerde işlemden geçirilmesi (Atık elektrik ve elektronik gereçler, hurda motorlu taşıtlar ve parçaları dâhil).

sadece anaerobik arıtma ile atık arıtma işlemi gerçekleştirilmesi durumunda bu faaliyet için kapasite sınırı günlük 100 ton olacaktır.

5.4 Günlük 10 ton'un üzerinde atık kabul eden veya toplam kapasitesi 25000 ton'un üzerinde olan, kimyasal tepkimeye girmeyen atıkların depolama sahaları hariç, düzenli atık depolama sahaları.

"Depolama sahası" atıkların yerüstünde veya yeraltında depolanmaları suretiyle atık bertarafının gerçekleştirildiği saha anlamında kullanılmaktadır. Şu durumlar da dahildir:

- dahili atık depolama sahaları (örneğin atık üreticisinin kendi atığını üretim sahasında bertaraf etmesi), ve

- atıkların geçici olarak depolanması için kalıcı depolama sahası (bir yıldan fazla),

Şu durumlar hariç:

- atıkların geri kazanım, arıtma veya başka bir yerde bertaraf edilmek üzere tekrar taşınmadan önce hazırlanması için geçici olarak depolandıkları tesisler, ve

- genel bir kural olarak atıkların geri kazanım veya arıtma öncesinde üç yıldan daha kısa bir süre için depolanması, veya

- bertaraf öncesinde bir yıldan daha kısa süre için atığın depolanması

5.5 5.4 kapsamında olmayan tehlikeli atıkların 5.1, 5.2, 5.4 ve 5.6 hükümlerinde belirtilen faaliyetlerden herhangi biri öncesinde ve 50 ton toplam kapasite üzerinde geçici depolanması (atığın üretildiği sahada toplanmayı beklerken geçici olarak depolanması hariç)

5.6 Toplam kapasitesi 50 ton üzeri tehlikeli atıkların yeraltında depolanması

6. Diğer faaliyetler

6.1. Aşağıdaki sınıflı faaliyetleri yürüten tesislerde üretim:

(a) Kereste ve diğer lifli materyallerden kâğıt hamuru üretimi,

(b) Üretim kapasitesi 20 ton üzeri olmak üzere kâğıt veya karton üretimi,

(c) Üretim kapasitesi günlük 600 m³ üzerinde üretim kapasitesiyle aşağıdaki ahşap levhalardan birinin veya birkaçının üretilmesi: yönlendirilmiş lif levha, yonga levha veya fiber levha.

6.2 Günlük 10 ton üzerinde Kumaş liflerinin veya kumaşların ön işlemlerden geçirilmesi (yıkama, ağartma, parlatma gibi) veya boyanması işlemleri.

6.3 Nihai ürün işleme kapasitesi 12 ton/gün ve daha fazla olan hayvan derisi ve postu tabaklama tesisleri.

6.4

(a) Günlük karkas üretimi kapasitesi 50 ton üzeri mezbahaların işletilmesi,

(b) Hammaddelerin önceden işlenmiş olup olmadığına bakılmaksızın gıda veya hayvan yemi üretimi için işlemden geçirilmesi (yalnızca ambalajlama yapılması hariç):

i. Günlük üretim kapasitesi 75 ton üzerinde yalnızca hayvansal hammaddelerin (sadece süttten yapılan üretim hariç) işlenmesi,

ii. Günlük bitmiş/nihai ürün kapasitesi 300 ton üzerinde yada tesisin bir yıl içinde art arda 90 günden fazla faaliyet göstermediği hallerde günlük bitmiş/nihai ürün kapasitesi 600 ton üzerinde yalnızca bitkisel hammaddelerin işlenmesi,

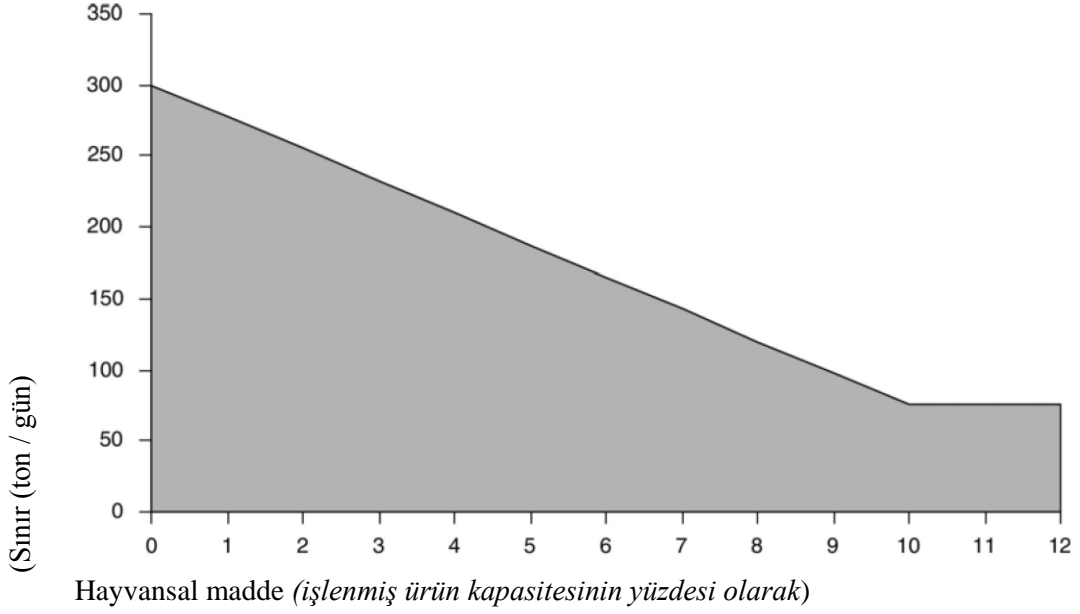
iii. Hayvansal ve bitkisel hammaddelerin günlük bitmiş/nihai ürün kapasitesi ton cinsinden aşağıdaki değerlerden fazla olmak üzere, aynı üründe veya ayrı ayrı işlenmesi:

— A 10'a eşitse veya 10'dan büyükse 75, ya da

— Diğer durumlarda [300- (22,5 x A)]

A, bitmiş/nihai ürün kapasitesindeki hayvansal hammaddelerin ağırlık üzerinden yüzde olarak payıdır. Ambalaj ağırlığı ürünün nihai ağırlığına dâhil edilmeyecektir.

Bu alt bölüm kullanılan hammaddenin sadece süt olduğu durumlarda uygulanmayacaktır.

c) Alınan süt miktarının günlük 200 ton üzerinde (yıllık bazda ortalama değer) olduğu hallerde yalnızca sütün işlenmesi.

6.5. Hayvan gövdelerinin veya hayvansal atıkların günlük 10 ton üzeri işleme kapasitesiyle bertarafı veya geri dönüştürülmesi.

6.6. Entansif kümes hayvanı ve domuz besiciliği:

(a) 40000'den fazla kümes hayvanı kapasiteli tesisler

(b) 2000'den fazla domuz üretimi (30 kg üzeri) kapasiteli tesisler veya

(c) 750'den fazla dişi domuz kapasiteli tesisler

6.7 Organik solvent tüketim kapasitesi saatte 150 kg veya yıllık 200 ton üzeri maddelerin veya ürünlerin özellikle haşıl, basma, kaplama, yağ temizleme, su geçirmez hale getirme, apreleme, boyama, temizleme, emdirme gibi yüzey işlemlerinden geçirilmesi

6.8 Yakma veya grafitizasyon yöntemiyle karbon (hard-burnt coal/ yüksek ısıda pişirilmiş kömür) veya elektrografit üretimi

6.9 Tesislerden CO₂ tutularak Jeolojik depolama yapılması

Bu yönetmelik çerçevesinde, "CO₂'in jeolojik depolanması", yeraltı jeolojik formasyonlarında/oluşum CO₂'in depolanması ile birlikte gerçekleşen enjeksiyon;

"jeolojik formasyon/ oluşum?", içerisinde farklı kaya katmanlarının bulunduğu ve haritalandığı bir litostratigrafik kısım anlamında kullanılmaktadır.

6.10 Yalnızca mavi çürükle işlem yapılan haller dışında, ahşabın ve ahşap ürünlerinin günlük 75 m³ üzeri üretim kapasitesiyle kimyasal maddeler kullanılarak işlenmesi

6.11 Bu yönetmelik kapsamında olan bir tesis tarafından deşarj edilen, 8 Ocak 2006 tarihli 26047 sayılı yönetmelik kapsamında bulunmayan bağımsız işletilen atık su arıtma tesisleri

MET'LERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN KRİTERLER

1. Düşük atık oluşumuna neden olan teknolojilerin kullanımı;
2. Daha az tehlikeli maddelerin kullanımı;
3. Proseste kullanılan ve üretilen maddelerin ve uygun olduğu durumlarda atık maddelerin geri kazanımını ve geri dönüşümünün geliştirilmesi;
4. Endüstriyel ölçekte başarıyla denenmiş benzer proses, tesis veya işletme yöntemleri;
5. Bilimsel bilgi ve anlayıştaki teknolojik ilerleme ve değişiklikler;
6. İlgili emisyonların doğası, etkileri ve hacmi;
7. Yeni kurulacak veya mevcut tesislerin faaliyete geçme tarihleri;
8. MET'lerin uygulamaya konulması için gerekli süre
9. Proseste kullanılan hammaddelerin (su dâhil) niteliği, tüketimi ile enerji verimliliği;
10. Emisyonların çevre üzerindeki genel etkisini ve riskleri önleme veya en aza indirme gerekliliği;
11. Kazaları önleme ve çevre açısından yaratacağı sonuçları minimuma indirme gerekliliği;
12. Uluslararası kamu kuruluşları tarafından yayınlanmış bilgiler.

KİRLETİCİ MADDELER LİSTESİ**HAVA**

1. Kükürt dioksit ve diğer kükürt bileşikleri.
2. Azot oksitler ve diğer azot bileşikleri.
3. Karbon monoksit.
4. Uçucu organik bileşikler.
5. Metaller ve metal bileşikleri.
6. Toz emisyonu
7. Asbest (havada asılı partiküller, lifler).
8. Klor ve klor bileşikleri.
9. Flor ve flor bileşikleri.
10. Arsenik ve arsenik bileşikleri.
11. Siyanür.
12. Hava yoluyla üremeye etki edebilecek özelliklere ya da kanserojenik veya mutajenik özelliklere sahip olduğu kanıtlanmış madde ve karışımlar.
13. Poliklorlu dibenzodioksin ve poliklorlu dibenzofuran.

SU

1. Su ortamında çeşitli bileşikler oluşturabilecek organohalojen madde ve bileşikler.
2. Organikfosforlu bileşikler.
3. Organotin bileşikler.
4. Su ortamında veya su yoluyla aracılığıyla üremeye etki edebilecek özelliklere ya da kanserojenik veya mutajenik özelliklere sahip olduğu kanıtlanmış madde ve karışımlar.
5. Kalıcı hidrokarbonlar, kalıcı ve biyolojik olarak birikebilen organik zehirli/toksik maddeler.
6. Siyanürler.
7. Metaller ve metal bileşikleri.
8. Arsenik ve arsenik bileşikleri.
9. Biyositler ve bitki koruyucu ürünler.
10. Askıda katı maddeler.
11. Ötrofikasyona katkıda bulunan maddeler (özellikle nitrat ve fosfatlar).
12. Oksijen dengesi üzerinde olumsuz etki yaratan (ve BOI (Biyokimyasal oksijen ihtiyacı) ve KOI (kimyasal oksijen ihtiyacı) vb. değişkenler kullanılarak ölçülebilen) maddeler.
13. Su politikası konusunda topluluk hareketinin/eylem çerçevesini belirleyen, Tablo-1'de listelenen maddeler.

Tablo-1 (23 Ekim 2000 tarihli ve 2000/60/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi'ne ait Ek X'te)

Öncelikli kirletici maddeler listesi	
Madde	CAS Numarası
Alachlor	• 15972-60-8
Antrasen	120-12-7
Atrazin	1912-24-9
Benzen	71-43-2
Bromlanmış difenileter	-
Kadmiyum ve bileşikleri	7440-43-9
C10- 13 –kloralkanlar	85535-84-8
Klorfenvinfos	470-90-6
Kloropirifos	2921-88-2
1,2- Dikloroetan (EDC)	107-06-2
Diklorometan	75-09-2
Bis(2-etilhekzil)ftalat (DEHP)	117-81-7
Diuron	330-54-1

Endosulfan	115-29-7
(alfa-endosulfan)	959-98-8
Floranten	206-44-0
Hekzaklorbenzen (HCB)	118-74-1
Hekzaklorbutadin (HCBd)	87-68-3
Hekzaklorosikloheksan	608-73-1
(γ -HCH (Lindan))	58-89-9
İzoproturon	34123-59-6
Kurşun ve bileşikleri	7439-92-1
Civa ve bileşikleri	7439-97-6
Naftalin	91-20-3
Nikel ve bileşikleri	7440-02-0
Nanofenol	25154-52-3
4-(para)-nanofenoller	104-40-5
Oktilfenol	1806-26-4
(Para-tert-oktilfenol)	140-66-9
Pentaklorobenzen	608-93-5
Pentaklorofenol (PCP)	87-86-5
Poliaromatik hidrokarbonlar	-
(Benzo (a) piren)	50-32-8
(Benzo (b) floretan)	205-99-2
(Benzo (g, h, i) perilin)	191-24-2
(Benzo (k) florantin)	207-08-9
(Inden (1,2,3-cd) piren)	193-39-5
Simazin	122-34-9
Tribütülin bileşikleri	688-73-3
Tribütülin-katyon	36643-28-4
Triklorobenzenler	12002-48-1
1,2,4-triklorobenzen	120-82-1
Triklormethan (cloroform)	67-66-3
Trifluralin	1582-09- 8

ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLERİN BELİRLENME KRİTERLERİ

(1) Bir tesis veya faaliyette yapılacak değişikliğin önemli kabul edilmesi için, önerilen değişikliğin güvenlik, insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkisinin büyüklüğü aşağıdaki hususlar kapsamında değerlendirilir.

- a) Etkilenecek coğrafi alanlarda doğal kaynakların kalitesi ve yenilenme kapasitesi
- b) Kaza riski,
- c) İşletmenin faaliyet yerinin değişmesi,
- ç) Tesis yakıtının veya yakma sisteminin değişmesi,

(2) Her durumda, bir işletme veya faaliyette yapılacak değişikliğin önemli kabul edilmesi için, önerilen değişikliğin güvenlik, insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkisinin büyüklüğü, Bakanlık tarafından aşağıdaki hususlar kapsamında değerlendirilir.

- a) Üretim miktarında %50'den fazla artış olması
- b) Tesisin veya faaliyet alanında %50 artış veya 5000m²'lik bir artış gerçekleşmesi (madencilik faaliyetleri hariç)
- c) Su veya enerji tüketiminde %50'den fazla artış,
- ç) EKÖK belgesinde listelenmiş olan hava kirleticilerinin herhangi birinin kütle emisyonunda %25'den fazla artış olması.
- d) Diğer kirleticiler de azalma olsa dahi, yeni tehlikeli kirleticilerin oluşması
- e) Deşarj debisi veya atık suyun kirletici miktarının %25'in üzerinde olması, veya yeni bir deşarj noktasının dahil edilmesi (sıhhi sular hariç).
- f) EKÖK belgesinin kapsamında bulunmayan tehlikeli maddelerin sürece dahil edilmesi veya artırılması ve sonucunda tehlikeli maddelerin dahil olduğu büyük kazaların riskleri konusundaki mevzuatın gözden geçirilmesi veya geliştirilmesi.
- g) İlgili EKÖK belgesini almayı zorunlu hale getirecek tehlikeli atık oluşumu, veya atık yönetiminde %50'den daha fazla artış ya da tehlikeli atık oluşum miktarında yılda 10 ton'un üzerinde artış tehlikesiz, atık (inert atık dahil) olması durumunda ise yılda 50 ton'un üzerindeki artış olması, (bu durum üretilen toplam tehlikeli atık miktarının %25'den fazla artması veya tehlikeli olmayan atık miktarının da inert atık da dahil olmak üzere, %50'den daha fazla artması anlamına gelir)
- ğ) Atık depolama faaliyetleri ile ilgili olarak, depolama kapasitesinin %30 artış göstermesi (eğer küresel depolama 1 milyon tondan çoksa) veya depolama kapasitesinin %50 artış göstermesi (küresel depolama 1 milyon tondan az ise). Depolanmış atıkların türünde herhangi bir değişiklik olması ve atıklar için depolama alanının modifikasyonu,
- h) Tehlikeli atık yakma ve birlikte yakma işlemlerini gerçekleştiren tehlikesiz atık yakma veya birlikte yakma tesislerinde, tehlikesiz atık operasyonunda değişiklik yapılması.
- ı) Çiftçilikte önemli değişiklik olarak azot üretiminde %30'luk artış veya yıllık 7000 kg'dan fazla azot oluşumu önemli bir değişiklik olarak nitelendirilir.

Bakanlık tarafından yukarıda belirtilen nicel kriterlere, tesiste yapılması istenen değişikliklerin özel koşullarına göre veya tesisin teknik özellikleri gözönünde bulundurularak, nitel kriterler ilave edilebilir.

–